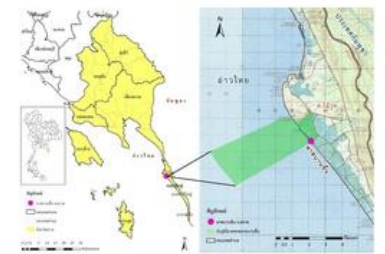
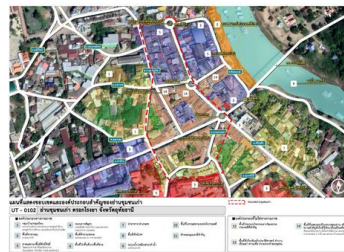
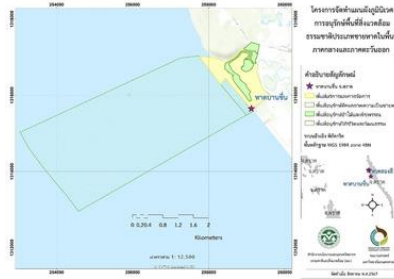

ระเบียบวาระการประชุม
 คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม
 ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗
 วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ น.
 ณ ห้องประชุม ๑๐๐๒ ชั้น ๑๐ อาคารทิปโก้ ๒

ระเบียบวาระที่ ๒

เรื่องรับรองรายงานการประชุม

๑. เรื่องเดิม

คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๑๐๐๒ ชั้น ๑๐ อาคารทิปโก้ ๒

๒. การดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการ

ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำ (ร่าง) รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เสร็จเรียบร้อย โดยได้เวียนรับรองรายงานการประชุมดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗ โดยมีอนุกรรมการ ขอแก้ไข ดังนี้

ผู้แทนกรมศิลปากร (นางสาวภัทรวดี ตีอนันตโชค นักโบราณคดีชำนาญการ) อนุกรรมการ ขอแก้ไข รายงานฯ ดังนี้

- หน้า ๑๑ บรรทัดที่ ๙ จาก “ซึ่งจะมีข้อมูลบริเวณแหล่งเรือจม (เรือโบราณพนม-สุรินทร์) เป็นแหล่งนาถุ้ง ที่จะแสดงให้เห็นภูมิโนคติตั้งแต่สมัยทวารวดี เนื่องจากเป็นบริเวณน้ำขึ้นน้ำลง ซึ่งมีระดับแตกต่างจากปัจจุบันก็จะทำให้เห็นภูมิโนคติในอดีตถึงปัจจุบัน” แก้ไขเป็น “ซึ่งจะมีข้อมูลบริเวณแหล่งเรือจม โบราณ (เรือโบราณพนม-สุรินทร์) สภาพปัจจุบันอยู่ในพื้นที่เป็นแหล่งนาถุ้ง ที่จะแสดงให้เห็นภูมิโนคติตั้งแต่สมัยทวารวดี เนื่องจากเป็นบริเวณน้ำขึ้นน้ำลง ซึ่งมีระดับแตกต่างจากปัจจุบันก็จะทำให้เห็นภูมิโนคติในอดีตถึงปัจจุบัน และมีการตรวจสอบข้อมูลแหล่งโบราณคดี ที่อยู่ใต้ดิน หรือตำแหน่ง ป้อม กำแพงเมือง ที่ปรากฏหลักฐานหลังการขุดค้นทางโบราณคดี เช่น แนวป้อมวิเชียรโชฎก ที่ย่านมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อ กำหนดตำแหน่งลงในแผนผังภูมิโนคติ

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการ ได้ปรับแก้ไขรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เป็นที่เรียบร้อย จึงนำเสนอเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

รายละเอียดตามเอกสารแนบ

๓. ประเด็นนำเสนอเพื่อพิจารณา

เพื่อพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

๔. มติที่ประชุม

.....

.....

.....

.....

.....

รายงานการประชุม
 คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม
 ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗
 วันพุธที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ น.
 ณ ห้องประชุม ๑๐๐๒ ชั้น ๑๐ อาคารทิปโก้ ๒

ผู้มาประชุม

๑. นายโรจน์ คุณเอนก	ประธานอนุกรรมการ
๒. นางกิตติมา ยืนเจริญ
ผู้อำนวยการกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม
แทน เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นางสาวสุรีย์พร มธุรพจนากุล
นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ ส่วนงบประมาณกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑
กองจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๒
ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
๔. นางสุทิสรา เหมือนมาตย์
ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานระบบงานที่ราชพัสดุ
กองพัฒนาธุรกิจและศักยภาพที่ราชพัสดุ
ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
๕. นางสาวจิรัญญา เวศม์รัชสกุล
ผู้อำนวยการวิศวกรรมอาคาร กองแผนงาน
ผู้แทนกรมทางหลวงชนบท	อนุกรรมการ
๖. นายอาทิตย์ ควรหา
ผู้อำนวยการส่วนติดตามและประเมินผล กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๗. นายสถาพร กาวินทร
ผู้อำนวยการส่วนติดตามและประเมินผล
ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
๘. นายวรดลต์ แจ่มจำรูญ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอนุกรมวิธานพืช สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช
ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๙. นางสาววิยดา ทรงกิตติภักดี
ผู้เชี่ยวชาญด้านวางผังสถาปัตยกรรม
ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ

๑๐. นางสาวภัทรวดี ตีอนันต์โชค
นักโบราณคดีชำนาญการ กองโบราณคดี
ผู้แทนกรมศิลปากร อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวปรียาภัทร์ จันทร์ทิพย์
ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดลอมท้องถิ่น
ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อนุกรรมการ
๑๒. นางสาววีณา ลาภจตุรภูษ
หัวหน้ากลุ่มวิชาการและมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว
กองพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อนุกรรมการ
ผู้แทนกรมการท่องเที่ยว
๑๓. นายสุตสันต์ สุทธิพิศาล
เลขาธิการสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดลอม
ผู้แทนสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดลอม อนุกรรมการ
๑๔. นายสวด แดงเอียด อนุกรรมการ
๑๕. นายนพดล ธิยะใจ อนุกรรมการ
๑๖. นางสาวกัญญา ปันทะจักร์ อนุกรรมการ
๑๗. นางกิตติมา ยินเจริญ
ผู้อำนวยการกองจัดการสิ่งแวดลอมธรรมชาติและศิลปกรรม อนุกรรมการและเลขานุการ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม
๑๘. นางสาวกนกกาญจน์ โกติรัมย์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานจัดการสิ่งแวดลอมศิลปกรรม อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม
๑๙. นางสาวสโรชา หรุ่นศิริ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานจัดการสิ่งแวดลอมธรรมชาติ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม

ผู้ไม่มาประชุม (เนื่องจากติดภารกิจ)

๑. นายรุจิโรจน์ อนามบุตร อนุกรรมการ
๒. นางสาวดรชณี เอ็มพันธ์ อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปุรณ ขวัญสุวรรณ
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะ และการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
๒. นางสาวอรกมล นิละนนท์
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะ และการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

๓. นางสาวราตรี สุขสุวรรณ

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง

๔. เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๕ คน

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗

อนุกรรมการและเลขานุการ รายงานว่า ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำรายงานการประชุม คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ และได้เวียนรับรองรายงานการประชุมดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗ แล้ว มีนางสุกัลยา ปิ่นทะจักษ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) อนุกรรมการ ขอแก้ไขรายงานการประชุม ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ แก้ไขเรียบร้อยแล้ว จึงได้เสนอที่ประชุม เพื่อพิจารณา อีกครั้ง

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ ตามที่แก้ไขแล้ว

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ผลการเข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

ประจำจังหวัดสงขลา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (นางสาวสโรชา หรุ่นศิริ) รายงานให้ที่ประชุมทราบผลการเข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดสงขลา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) โดยกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม และประธานอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (นายโรจน์ คุณอนอก) เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom) โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา (นายมาหะมะพีסקรี วาแม) เป็นประธานการประชุม มีวาระการประชุมเพื่อทราบ จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) ผลการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ประจำจังหวัดสงขลา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ๒) ข้อมูลแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม บริเวณหาดสมิหลา หาดเกาะแสง และเกาะหนู เกาะแมว จังหวัดสงขลา และ ๓) มติคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม กรณีหากมีโครงการขออนุญาตใช้ที่ดินราชพัสดุที่ขออนุญาตกับพื้นที่แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ และวาระเพื่อพิจารณา จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์ควบคุมความมั่นคงท่าเรือจังหวัดสงขลา โดยศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค ๒ คณะอนุกรรมการฯ ประจำจังหวัดสงขลา ๒) โครงการพัฒนาพื้นที่แหลมสนอ่อน ตำบลบ่อหย่าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา คณะอนุกรรมการฯ ประจำจังหวัดสงขลา ๓) โครงการพัฒนาท่าเรือรองรับเรือสำราญ (Cruise) จังหวัดสงขลา โดยสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขาสงขลา สำนักงานการทองเที้ยวและการกีฬา จังหวัดสงขลา หอการค้าจังหวัดสงขลา สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา สภาอุตสาหกรรมทองเที้ยว จังหวัดสงขลา องค์การบริหารการพัฒนาพิเศษ

เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน องค์การมหาชน สำนักงานจังหวัดสงขลา (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด) และ ๔) การใช้พื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมพื้นที่ป่าสนธรรมชาติบริเวณแหลมสนอ่อน โดยเทศบาลนครสงขลา

ประธานอนุกรรมการ ได้เชิญผู้อำนวยการศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (นางสาวราตรี สุขสุวรรณ) ให้ข้อมูลและนำเสนอข้อห่วงกังวลจากการจัดกิจกรรมสงขลาแคมป์ปิ้งหรือกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยให้ข้อมูลว่าการจัดกิจกรรมควรมีลักษณะการจัดกิจกรรมและแนวทางการอนุรักษ์ที่ควรได้รับการวางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ และมีมาตรการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงมลพิษและระบบการจัดการขยะชายฝั่งทะเล รวมทั้งจำนวนครั้งในการจัดกิจกรรม หรือศักยภาพพื้นที่ หรือความถี่ในการรองรับจากการถูกคุกคาม เนื่องจากแหลมสนอ่อนสงขลาเป็นป่าสนผืนเดียวและผืนสุดท้ายที่เหลืออยู่ในตัวเมืองสงขลา มีความสำคัญและมีประโยชน์มหาศาลต่อคนสงขลา โดยเฉพาะการเป็นระบบนิเวศที่ช่วยลดการกัดเซาะชายฝั่ง และเป็นแนวกันคลื่นลมพายุได้เป็นอย่างดี เป็นแหล่งอาหารของนกสวยงามนานาชนิด เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และรักษาความสมดุลของระบบนิเวศชายหาด และเป็นสถานที่พักผ่อนธรรมชาติริมทะเลที่สวยงามและใกล้ชิดธรรมชาติที่สุด ทั้งนี้ มีแนวคิดที่สามารถเสนอพื้นที่แหลมสนอ่อนเป็นพื้นที่ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้หรือไม่อย่างไร

ที่ประชุมรับทราบ และได้อภิปรายเพิ่มเติมในแต่ละประเด็น ดังนี้

๑. กรณีแนวคิดการเสนอพื้นที่ให้อยู่ภายใต้โครงการ อพ.สธ. ควรมีการหารือระหว่างเทศบาลและกรมทรัพยากรเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินการ และหากจะเสนอพื้นที่แหลมสนอ่อนให้อยู่ภายใต้โครงการ อพ.สธ. ควรเสนอพื้นที่ทั้งหมดของแหลมสนอ่อน (ประมาณ ๗๐๐ ไร่) เพื่อประโยชน์ของการศึกษาของพื้นที่เป็นหลัก

๒. ควรมีมาตรการควบคุมการใช้พื้นที่ เช่น การห้ามนำรถยนต์ลงไปในพื้นที่ชายหาดของแหลมสนอ่อน มาตรการการจัดการขยะและน้ำเสียจากกิจกรรม หากจะดำเนินกิจกรรมใดๆ ในพื้นที่ให้ระมัดระวัง และต้องปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติ

๓. ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ ร่วมประชุมหารือเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ และจัดทำผังบริเวณที่มีการแบ่งโซนการใช้พื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ และบริเวณที่อนุญาตให้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

๔. เนื่องจากพื้นที่แหลมสนอ่อนจังหวัดสงขลา เป็นบริเวณที่ยังมีเสน่ห์เล้าล่อตามธรรมชาติ เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์ และเป็นบริเวณที่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นหน่วยงานของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในพื้นที่ ควรดำเนินการรวบรวมข้อมูลพืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตหน้าดินที่อยู่ในบริเวณป่าสนที่ยังอุดมสมบูรณ์ พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเขตพื้นที่ (zoning) การจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อแบ่งพื้นที่สำหรับเป็นแหล่งพักพิงของสัตว์บางชนิด รวมทั้งควรมีการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) เพื่อกำหนดความถี่ กิจกรรม ช่วงเวลาที่เหมาะสมของการจัดกิจกรรม Camping บริเวณแหลมสนอ่อน และประเภทของ กิจกรรม Camping เพื่อกำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์การใช้พื้นที่ให้ชัดเจน

๕. การจัดกิจกรรม Camping สามารถใช้ข้อมูลมาตรฐานการท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ที่ครอบคลุมทั้งในเรื่องการจัด zoning การรักษาความสะอาด การรักษาความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน การบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในแหล่งท่องเที่ยว ความเพียงพอ

ในเรื่องของลานจอดรถ ห้องน้ำ ห้องสุขา รวมถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม และสามารถติดต่อขอรับข้อเสนอแนะ และขอรับการตรวจประเมินมาตรฐานการท่องเที่ยวได้ที่กรมการท่องเที่ยว

๖. ควรประสานสอบถามเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ในพื้นที่แหลมสนอ่อนจากเทศบาลนครสงขลา เนื่องจากในเขตเทศบาลฯ มีโรงเรียนในสังกัดประมาณ ๕ โรงเรียน ที่มีการดำเนินโครงการ อพ.สธ. และจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้

๗. ข้อห่วงกังวลต่อโครงการพัฒนาในพื้นที่แหลมสนอ่อน หากในอนาคตจะมีโครงการสร้างสะพานข้ามจากฝั่งแหลมสนอ่อนไปยังฝั่งสิงหนคร (หัวเขาแดง) โดยขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมของโครงการฯ

๘. เนื่องจากพื้นที่แหลมสนอ่อนเป็นพื้นที่บริการของสิ่งแวดล้อมที่เหลือแห่งเดียวของจังหวัดสงขลา จึงควรอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวให้มีความสมดุล และจากข้อมูลการจัดอันดับ Travel and Tourism Development Index (TTDI) เป็นดัชนีชี้วัดการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ประกาศการจัดลำดับการพัฒนาการท่องเที่ยวและการเดินทางของ ๑๑๙ ประเทศทั่วโลก ประเทศไทยได้ลำดับที่ ๔๗ ตกลงมา ๖ ลำดับ โดยเฉพาะด้านปัจจัยของทรัพยากรธรรมชาติ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๑๗ จาก ๑๑๙ ประเทศทั่วโลก

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้รับทราบผลการเข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดสงขลา ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๗ และเห็นว่ามิโครงการและกิจกรรมเกิดขึ้นในพื้นที่แหลมสนอ่อนจำนวนหลายโครงการ เห็นควรให้ฝ่ายเลขานุการ รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะอนุกรรมการฯ จังหวัดสงขลา และเทศบาลนครสงขลา เพื่อเป็นแนวคิดและแนวปฏิบัติ พร้อมทั้งเน้นย้ำให้ดำเนินการให้สอดคล้องตามแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมชาติ บริเวณหาดสมิหลา หาดเกาเส้ง และเกาะหนู เกาะแมว จังหวัดสงขลา

มติที่ประชุม รับทราบ และให้ฝ่ายเลขานุการประสานดำเนินการตามความเห็นของที่ประชุม

๓.๒ โครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ประเภทชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (นางสาวสโรชา หุ่่นศิริ) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการขับเคลื่อนเป้าหมายย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๖ พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ แผนย่อยการพัฒนาเมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งฝั่งพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งโบราณคดี เพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อยใน ๓ จังหวัด ของ ๒ ภาค ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และภายในปี ๒๕๘๐ สามารถมีครบทั้ง ๖ ภาค ของประเทศ และยังเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ อยู่ระหว่างดำเนินโครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก โดยร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (คณะวนศาสตร์) มีระยะเวลาดำเนินการจำนวน ๑๒๐ วัน และจะสิ้นสุดโครงการ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมชายหาด และจัดทำรายงานสถานภาพปัจจุบันของแหล่งธรรมชาติประเภทชายหาดในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวน ๑๙ แห่ง โครงการประกอบด้วยกิจกรรมหลักจำนวน ๓ กิจกรรม ได้แก่ ๑) การเสนอกรอบแนวคิดในการดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์

พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ประเภทชายหาด ๒) การรวบรวม และทบทวนข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน และกำหนดขอบเขตพื้นที่แหล่งธรรมชาติประเภทชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก และ ๓) การจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาดในพื้นที่ศึกษา โดยกำหนดหลักการ เหตุผล และวิธีการในการคัดเลือกแหล่งธรรมชาติประเภทชายหาด เพื่อจัดทำแผนผังภูมินิเวศฯ ประเภทชายหาด อย่างน้อย ๑ แห่ง ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและสังคม เศรษฐกิจ และศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมในการสร้างความยั่งยืนต่อภูมินิเวศ ภูมิสังคมและภูมิวัฒนธรรม โดย zoning พื้นที่ตามหลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ แบ่งเป็น พื้นที่สงวน พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่พัฒนา หรือพื้นที่บริการ โดยพิจารณาแผนและมาตรการฯ ให้ครอบคลุม ทั้งด้านการอนุรักษ์ การฟื้นฟูทรัพยากร การจัดการท่องเที่ยวและนันทนาการ การพัฒนาทางกายภาพเพื่อเศรษฐกิจและสังคมที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ และบริบทของพื้นที่ และการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือด้านอื่น ๆ รวมถึง จัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและแนวทางการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยว ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งธรรมชาติประเภทชายหาด โดยกระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่ ๑) จัดประชุมหารือ/ระดมความคิดเห็นในการจัดทำ (ร่าง) ผังภูมินิเวศ การกำหนดขอบเขตผังภูมินิเวศ และ (ร่าง) แผนและมาตรการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภท และจัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ กลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ทั้งนี้ ภายหลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จจะเกิดการบูรณาการการใช้ประโยชน์และการขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาดร่วมกันระหว่างเครือข่าย ชุมชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการวางแผนเชิงพื้นที่และการจัดการสิ่งแวดล้อมพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่เหมาะสม และเมื่อโครงการดำเนินการจนได้ (ร่าง) ผังภูมินิเวศฯ ชายหาดต้นแบบจำนวน ๑ พื้นที่ที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว จะได้นำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาต่อไป โดยขณะนี้ ได้ตรวจจรรยาบรรณการศึกษาขั้นต้นเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างจัดทำรายงานความก้าวหน้าโครงการฯ

นอกจากนี้ ฝ่ายเลขานุการ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ก่อนดำเนินการฯ ได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจชายหาดอันครอนุรักษ์ทั้ง ๑๙ แห่ง ซึ่งพบปัญหาสำคัญของชายหาด ได้แก่ ขยะในทะเลที่ถูกพัด ขึ้นฝั่ง ทำให้หน่วยงานในพื้นที่และชุมชนต้องเก็บขยะริมหาดทุกวัน การทับซ้อนกันในการดูแลพื้นที่ชายหาดของหน่วยงานภาครัฐ การบุกรุกหาดโดยภาคเอกชนและประชาชนบางส่วน สัตว์หน้าดินบางชนิดที่เคยพบในอดีตมีจำนวนน้อยมากจนถึงไม่พบเลยในบางหาด เช่น หอย ปู เป็นต้น การระบาดของปลาหมอสีคางดำ รวมทั้ง ผลกระทบจากเขื่อนกั้นคลื่นที่เป็นโครงสร้างแข็งเมื่อถูกคลื่นซัดจะทำให้หาดทรายบริเวณหน้าเขื่อนถูกกัดเซาะพังทลาย ปัจจุบันหากต้องการซ่อมแซมหรือก่อสร้างเขื่อนกั้นคลื่นทุกขนาดต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ควรศึกษาลักษณะของคลื่นและลมทะเลที่มีต่อชายฝั่งก่อนดำเนินการจัดทำเขื่อนกั้นคลื่นเพื่อให้ทราบถึงวิธีการลดผลกระทบจากการกัดเซาะที่เหมาะสมมากกว่าการใช้โครงสร้างแข็งในการจัดทำเขื่อนกั้นคลื่นทั้งหมด

ที่ประชุมรับทราบ และได้อภิปรายเพิ่มเติมในแต่ละประเด็น ดังนี้

๑. ประธานอนุกรรมการ มีข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการที่จำกัดเพียง ๑๒๐ วัน การรับฟังความคิดเห็นต่อโครงการฯ ต้องครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ควรมีการปรับปรุงสถานภาพ และเสนอเพิ่มเติมแหล่งธรรมชาติอันครอนุรักษ์

๒. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นางสุกัลยา ปันทะจักษ์) โครงการฯ ควรศึกษาเปรียบเทียบหาด ที่ถูกพัฒนาหรือทรุดโทรมจนเกือบไม่เหลือสภาพธรรมชาติ และหาดที่ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่ เพื่อให้เห็นถึงวิธีการหรือแนวทางที่แตกต่างกันในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูชายหาด

๓. ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายสด แดงเอียด) มีความเห็นว่า ควรเลือกหาพื้นที่ถูกพัฒนาหรือทรุดโทรมมาก่อน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางที่จะปรับปรุงหาพื้นที่ทรุดโทรมให้ดีขึ้น และแนวทางการรักษาชายหาดที่ยังเป็นธรรมชาติที่ดีอยู่แล้ว

๔. ผู้แทนสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม (นายสุดสันต์ สุทธิพิศาล) มีข้อเสนอแนะว่าการเลือกพื้นที่ตัวอย่างโครงการ สามารถพิจารณาพื้นที่หาดบริเวณบางสะพานน้อยที่ยังมีสันทราย ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ และไม้ชายหาด และหาดบริเวณดังกล่าวมีศูนย์วิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ศึกษาวิจัยอยู่ นอกจากนี้ มีนโยบายภาครัฐที่จะพัฒนาเป็นพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) และแผนพัฒนาระบบราง โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งเพื่อพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างอ่าวไทยและอันดามัน (โครงการ Land bridge) สามารถนำมาวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาของรัฐต่อชายหาดได้

๕. อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (นางสาวกนกกาญจน์ โกติรัมย์) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ดำเนินการประเมินคุณค่า ศักยภาพ และความเสี่ยงของชายหาดทั้งหมดของประเทศไทย รวมทั้งข้อมูลแผนจัดการเฉพาะแหล่งที่เป็นชายหาดที่สำนักงานนโยบายฯ ได้จัดทำไว้ สามารถนำมาเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาโครงการฯ ได้

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการ จะนำความเห็นของที่ประชุมแจ้งต่อที่ปรึกษาโครงการฯ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) เพื่อใช้ปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการฯ ต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ โครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ประเภทชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

- โครงการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ พื้นที่ภาคกลางตอนล่าง

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (นางสาวกนกกาญจน์ โกติรัมย์) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สผ. ในฐานะหน่วยงานหลักรับผิดชอบขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๕ เป้าหมายแผนแม่บทประเด็นที่ ๖ พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ ได้ดำเนินโครงการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ ดังนี้

- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ในพื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ ตาก พิชณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ และอุทัยธานี

- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในพื้นที่ภาคกลางตอนบน-ตอนกลาง ๔ จังหวัด ได้แก่ สระบุรี ลพบุรี นครนายก และปราจีนบุรี

ภายใต้เป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองนำอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี ๑ ภาค โดยภายในปี ๒๕๘๐ สามารถมีครบทั้ง ๖ ภาค ของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการบรรลุเป้าหมายพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ สผ. จึงดำเนินโครงการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ พื้นที่ภาคกลางตอนล่าง วงเงินงบประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) ดำเนินการในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง

๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร และ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยว่าจ้างสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นที่ปรึกษาดำเนินโครงการ ระยะเวลาดำเนินการ ๑๘๐ วัน นับจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง (๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ - ๓ มิถุนายน ๒๕๖๗) และในการประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้มีมติรับทราบการดำเนินงานโครงการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ พื้นที่ภาคกลางตอนล่าง และให้ที่ปรึกษานำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ไปประกอบการดำเนินการโครงการต่อไป ในการนี้ ที่ปรึกษาได้ดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ในการประชุมครั้งนี้ จึงขอให้ที่ปรึกษาโครงการ รายงานสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาต่อคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานโครงการฯ และให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง

ที่ปรึกษาโครงการ (นายปुरुณ์ ขวัญสุวรรณ) นำเสนอผลการดำเนินโครงการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ พื้นที่ภาคกลางตอนล่าง โดยสรุปได้ดังนี้

๑. กระบวนการจัดทำผังภูมินิเวศระดับภาค โดยวิเคราะห์ขอบเขตพื้นที่ที่ราบภาคกลางตอนล่าง ภายใต้กรอบการวิเคราะห์ภูมินิเวศ ประกอบด้วย ๑. โครงสร้าง (Structure) ได้แก่ ภูมิประเทศ สิ่งปกคลุมดิน ๒. หน้าที่ (Function) ได้แก่ กระบวนการไหลของน้ำ กระบวนการตามธรรมชาติ และ ๓. การเปลี่ยนแปลง (Change) ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงกระบวนการตามธรรมชาติ การกลายเป็นเมือง ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะพื้นที่ราบภาคกลางตอนล่าง เป็น ๕ พื้นที่ คือ

๑.๑ Old Delta with Natural Levees Zone คือ พื้นที่ดินดอนปากแม่น้ำเก่าและปรากฏพื้นที่ดอนริมเส้นทางน้ำ

๑.๒ Inundation Zone คือ พื้นที่น้ำเอ่อล้นตลิ่ง มีลักษณะแบนราบ บางจุดมีการเปลี่ยนระดับจนเป็นแอ่งลุ่มต่ำกว่าพื้นที่โดยรอบ

๑.๓ Young Delta and Flat Zone คือ พื้นที่ดินดอนปากแม่น้ำใหม่และพื้นที่ราบ เป็นพื้นที่ที่มีการวางระบบชลประทานเพื่อการเกษตรกรรมและเป็นพื้นที่ขยายตัวของเมือง ส่วนใหญ่การตั้งถิ่นฐานจะอยู่บริเวณพื้นที่ดอน แต่เริ่มมีการกระจายตัวไปสู่พื้นที่ลุ่ม

๑.๔ Transitional Zone คือ พื้นที่ส่วนเปลี่ยนผ่านระหว่างอิทธิพลของน้ำจืดและน้ำทะเล มีพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นเนินริมน้ำและพื้นที่ลุ่มหลังเนิน ส่วนใหญ่การตั้งถิ่นฐานจะอยู่บริเวณพื้นที่ดอน แต่เริ่มมีการกระจายตัวไปสู่พื้นที่ลุ่ม

๑.๕ Coastal Zone คือ พื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเล เป็นพื้นที่ชายฝั่งระดับพื้นที่ค่อนข้างต่ำจากการวิเคราะห์พื้นที่ตามกระบวนการจัดทำผังภูมินิเวศพื้นที่ภาคกลางข้างต้น สรุปได้ว่า พื้นที่ภาคกลางตอนล่าง ๒ จังหวัด คือจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งอยู่ระหว่างพื้นที่ภูมินิเวศแบบ Transitional Zone และ Coastal Zone

๒. ดำเนินจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ ในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง ๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร และ จังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

- วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ รายการประกอบผัง พร้อมทั้ง วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของย่านชุมชนเก่าแต่ละพื้นที่ จัดกลุ่มย่านชุมชนเก่าตามศักยภาพและความสามารถในการเชื่อมโยง ในรายตำบล หรือรายอำเภอ รวมทั้ง วิเคราะห์ลักษณะภูมินิเวศและเงื่อนไขประกอบ วิเคราะห์ความเชื่อมโยง กลุ่มย่านชุมชนเก่า ลงในผังพื้นที่อนุรักษ์ รายตำบลหรือรายอำเภอ ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศและภูมิวัฒนธรรม เพื่อรองรับการ

เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมตามความเหมาะสมของศักยภาพ และการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นชุมชนต่อไป

- ดำเนินกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการจัดประชุมหารือเชิงปฏิบัติการระดมความเห็นระดับพื้นที่ ทั้งหมด ๒๐ ย่านชุมชนเก่า จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เพื่อทบทวนขอบเขตผัง องค์ประกอบสำคัญของย่าน และ ครั้งที่ ๒ เพื่อรายงานผลการจัดทำผังย่านชุมชนเก่า และหารือเตรียมการประกาศย่านชุมชนเก่าเป็นมรดกจังหวัด แล้วเสร็จ (ดำเนินการในระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ๒๕๖๗)

- ผลผลิตที่ได้คือ ผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมิภาค ใน ๔ ระดับ ได้แก่ ผังระดับภาค ๑ ผัง ผังระดับจังหวัด ๒ ผัง ผังระดับอำเภอ ๖ ผัง และผังระดับย่าน ๑๙ ผัง จากเดิม ๒๐ ย่านชุมชนเก่า ตามฐานข้อมูลทะเบียนย่านชุมชนเก่า สผ. ซึ่งจากการประชุมในระดับพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ได้เสนอรวมพื้นที่ย่านชุมชนเก่าริมคลองบางจาก กับ ย่านชุมชนเก่าริมคลองอัมพวาเข้าด้วยกัน เป็น ย่านชุมชนเก่าชุมชนอัมพวา

๓. นำเข้าข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ ผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมิภาค ภาคกลางตอนล่าง ๒ จังหวัด ทั้ง ๔ ระดับ ในรูปแบบ GIS โดยเชื่อมโยงผ่านฐานข้อมูลตำแหน่งย่านชุมชนเก่า ตามลักษณะภูมิเนเวศของภาคกลางตอนล่าง ๒ ประเภท ได้แก่ Transitional Zone และ Coastal Zone และตามเงื่อนไขที่ตั้งในลักษณะต่าง ๆ เพื่อแสดงผังพื้นที่อนุรักษ์ย่านชุมชนเก่า ให้ปรากฏในฐานข้อมูลแผนที่ รายตำบล รายอำเภอ รายจังหวัด และรายภาค โดยจัดทำผ่านโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ครบทั้ง ๑๙ แหล่ง พร้อมทั้ง จัดทำรายการประกอบผัง โดยระบุงค์ประกอบสำคัญของย่านชุมชนเก่า ลักษณะต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ตามเงื่อนไขของภูมิภาคทั้ง ๒ ประเภท รวมทั้ง ได้พิจารณาออกแบบชั้นข้อมูล เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่น ๆ ในขั้นตอนต่อไปได้

๔. จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมิภาค ภาคกลางตอนล่าง ๒ จังหวัด โดยมุ่งเน้นกระจายการบริหารงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูย่านชุมชนเก่าโดยให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นเป็นแกนหลักในการดำเนินการ โดยยึดหลักการพัฒนาย่านชุมชนเก่า และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการถ่ายทอดเป้าหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ เชื่อมโยงจากระดับประเทศ ระดับจังหวัด สู่อำเภอและชุมชน โดยอาศัยกรอบการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และฟื้นฟูย่านชุมชนเก่าแห่งชาติเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมตามแผนผังภูมิเนเวศ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นชุมชนต่อไป

คณะอนุกรรมการฯ มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้แทนกรมศิลปากร (นางสาวภัทรวดี อนันตโชค นักโบราณคดีชำนาญการ) มีความเห็นว่า ในผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมิภาค ภาคกลางตอนล่าง ๒ จังหวัด ขอให้เพิ่มข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ แหล่งโบราณสถาน โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากข้อมูลภูมิสารสนเทศของกรมศิลปากรเพิ่มเติม ทางเว็บไซต์ <https://gis.finearts.go.th/fineart/> ซึ่งมีพิกัดระบุตำแหน่งโบราณสถานทั้งที่ขึ้นทะเบียนแล้วและอยู่ระหว่างขึ้นทะเบียน เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลในผังภูมิเนเวศให้ครบถ้วน และมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าการระบุตำแหน่งพื้นที่โบราณสถาน ศาสนสถานและความเชื่อ บางพื้นที่อาจมีพื้นที่ศาสนสถานซ้อนทับพื้นที่โบราณสถาน จะต้องพิจารณาการกำหนดแถบสีบนผังให้ชัดเจนว่าจะกำหนดอย่างไร นอกจากนี้ มีแหล่งโบราณคดี อาจจะต้องตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมกับสำนักศิลปากรที่ ๑ (ราชบุรี) ที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครและสมุทรสงคราม ซึ่งจะมีข้อมูลบริเวณแหล่งเรือจมโบราณ (เรือโบราณพนม-สุรินทร์) สภาพปัจจุบันอยู่ในพื้นที่

เป็นแหล่งนาถุ้ง ที่จะแสดงให้เห็นภูมินิเวศในอดีตตั้งแต่สมัยทวารวดี เนื่องจากเป็นบริเวณน้ำขึ้นน้ำลง ซึ่งมีระดับแตกต่างจากปัจจุบันก็จะทำให้เห็นภูมินิเวศในอดีตถึงปัจจุบัน และมีการตรวจสอบข้อมูลแหล่งโบราณคดี ที่อยู่ใต้ดินหรือตำแหน่ง บ่อม กำแพงเมือง ที่ปรากฏหลักฐานหลังการขุดค้นทางโบราณคดี เช่น แนวบ่อมวิเชียรโชฎกที่ย่านมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อกำหนดตำแหน่งลงในแผนผังภูมินิเวศ

อนุกรรมการ (นางสุกัญญา ปันทะจักษ์) ให้ความเห็นว่า ตามข้อเสนอแนะของฝ่ายเลขานุการในการวางแผนขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งจากประสบการณ์ที่พบ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักจะไม่เข้าใจว่าเกิดประโยชน์อย่างไร และสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ก็จะแตกต่างกัน ทำให้การขับเคลื่อนอาจไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ดังนั้น ควรมีแผนการติดตามผลการดำเนินงาน มีการสนับสนุนแนะนำข้อมูลทางวิชาการ เช่น การออกแบบก่อสร้างอาคารที่เหมาะสม เน้นเรื่องความยั่งยืนและความปลอดภัยของพื้นที่ โดยเฉพาะเรื่องการป้องกันอัคคีภัยในย่านชุมชนเก่าควรมีข้อเสนอแนะนี้ไว้ด้วย

ประธานอนุกรรมการ เรียนว่า การนำไปสู่การปฏิบัตินั้น เห็นว่าหากมีการดำเนินโครงการจัดทำผังภูมินิเวศแล้วเสร็จครึ่งหนึ่งของเป้าหมาย อาจมีการจัดประชุมสัมมนาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่จะส่งต่อข้อมูลให้ ไปจนถึงผู้บริหารระดับประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ข้อมูล เพื่อรับทราบการดำเนินดังกล่าวในเบื้องต้น

ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (นายวรุตต์ แจ่มจำรูญ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอนุกรมวิธานพืช) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า กรมป่าไม้มีข้อมูลและพิกัดต้นไม้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นรุกขมรดกของกระทรวงวัฒนธรรม รวมทั้ง ส่วนประสานโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ มีข้อมูลและพิกัดต้นไม้ที่รัชกาลที่ ๙ และรัชกาลที่ ๑๐ ทรงปลูก เห็นว่าเป็นส่วนสำคัญที่เราสามารถนำมาใช้เชื่อมโยงกับความสำคัญของชุมชนที่จะดูแลพื้นที่

ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี (นายสถาพร กาวินทร ผู้อำนวยการส่วนติดตามและประเมินผล) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า มีข้อมูลแผนที่ธรณีวิทยาแสดงลักษณะตะกอน ซึ่งจำแนกตะกอนที่เกิดจากแม่น้ำ หรือตะกอนที่เกิดจากทะเลในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางแยกเป็นรายจังหวัด เสนอข้อมูลที่สามารถนำไปพิจารณาประกอบผังภูมินิเวศได้

ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง (นางสาววิดา ทรงกิตติภักดี ผู้เชี่ยวชาญด้านวางผังสถาปัตยกรรม) มีข้อซักถามว่า สำหรับจังหวัดที่ยังไม่ได้ดำเนินโครงการในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง มีแผนที่จะดำเนินการต่อไปให้ครบทั้งภาคกลางใช่หรือไม่ ทั้งนี้ สำหรับการจำแนกชุมชนเป็นย่านชุมชนเก่า มีหลักเกณฑ์อะไรจำแนกความเก่าใหม่ เช่น กรณีย่านชุมชนเก่ามหาชัย ที่ระบุไว้ว่าอาคารที่มีคุณค่า ซึ่งสภาพความปัจจุบันบริเวณมหาชัยมีอาคารแบบใหม่ปะปนอยู่ค่อนข้างมาก พื้นที่ที่กำหนดเป็นพื้นที่อนุรักษ์ไว้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปแล้ว อย่างเช่นกรณีจังหวัดระยองมีอาคารเก่าค่อนข้างมาก หากจะนำกลับมาใช้ต้องมีขอบเขตขนาดไหนที่จะสามารถนำอาคารกลับมาใช้ได้เพราะบางอาคารมีอายุใกล้เคียงกันแต่อาจจะไม่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่จะนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้

ประธานอนุกรรมการ ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การจำแนกการเป็นย่านชุมชนเก่า พิจารณาจากคำนิยามของย่านชุมชนเก่า ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดว่าต้องตั้งแต่ในยุคสมัยใด เราพิจารณาได้จากลักษณะสถาปัตยกรรมหรือภาพรวมของชุมชนนั้น ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะความเป็นย่านชุมชนเก่า แต่อาจมีความสมัยใหม่แทรกอยู่ก็เป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงตามสภาพปัจจุบันไป ซึ่งหากเรื่องการเห็นควรอนุรักษ์มีความชัดเจนขึ้นและท้องถิ่นเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญ มีการนำอาคารเก่ามาปรับปรุงใช้ใหม่ก็จะช่วยให้ความเป็นย่านชุมชนเก่าชัดเจนมากขึ้น ซึ่งงานอนุรักษ์ย่านชุมชนเก่าต้องอาศัยระยะเวลาที่จะดึงอัตลักษณ์ในอดีตให้เห็นเด่นชัดขึ้น

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (นางสาวกนกกาญจน์ โกติรัมย์) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า หากทาง สผ. ได้รับงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ก็จะดำเนินการจัดทำในพื้นที่ภาคกลางที่เหลือทั้งหมดให้ครบถ้วนเพื่อดำเนินการขับเคลื่อนตามขั้นตอน แต่ทั้งนี้ สผ. ได้กำหนดแผนดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยกำหนดการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์ฯ ตามภูมินิเวศ ครบทั้ง ๖ ภาคของประเทศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ แต่ทั้งนี้จะเป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่ขึ้นกับงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี

อนุกรรมการ (นายสด แดงเอียด) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า รู้สึกดีใจที่ปัจจุบันได้กล่าวถึงย่านชุมชนเก่ามากขึ้น เพราะประชาชนส่วนใหญ่อาจยังไม่เข้าใจ เพราะที่ผ่านมา สผ. ก็เริ่มงานด้านการอนุรักษ์จากเมืองเก่า เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่ประชาชนและผู้บริหารท้องถิ่นอาจไม่เห็นด้วย ซึ่งการเริ่มต้นด้วยย่านชุมชนเก่าที่สัมพันธ์กับชุมชนอยู่ร่วมกันมานาน มีวิถีชีวิตเดิม ๆ จึงทำให้ชุมชนเข้าใจง่ายขึ้นเพราะเข้าใจในชุมชนของตนเอง เมื่อมีการจัดทำแผนอนุรักษ์ย่านชุมชนเก่าที่สอดคล้องกับภูมินิเวศ ก็สามารถส่งต่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของย่านชุมชนเก่าต่าง ๆ นำไปเป็นแนวทางหรือคู่มือใช้ในทางปฏิบัติ รวมทั้งตั้งงบประมาณเพื่ออนุรักษ์ย่านชุมชนเก่าของท้องถิ่นได้

ผู้แทนสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม (นายสุดสันต์ สุทธิพิศาล) ให้ความเห็นว่า เรื่องเมืองเก่าและย่านชุมชนเก่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ แสดงถึงวัฒนธรรมของชุมชนนั้น บางครั้งย่านชุมชนเก่าอาจจะไม่เก่ามากแต่มีความสำคัญในอดีตมีหลักฐานอ้างอิงได้ ซึ่งอาจจะไม่มีคุณค่าระดับประเทศหรือจังหวัด แต่อาจจะมีคุณค่าระดับชุมชนที่คนในชุมชนมีสิทธิ์ที่จะรักษาเอาไว้ ทั้งนี้ ชุมชนในย่านชุมชนเก่าไม่ได้มีการแบ่งตามเขตการปกครองแต่เกิดจากสิทธิของคนในชุมชนใช้อยู่ร่วมกัน ซึ่งการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่าตามภูมินิเวศนี้ เห็นว่าจะมีประโยชน์ โดยเฉพาะในการติดตามแผนการอนุรักษ์ แผนการพัฒนาต่าง ๆ ต่อไปในอนาคตได้ แต่หากไม่มีงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการนี้ต่อเนื่อง ก็อาจทำให้การดำเนินงานไม่ครบทุกภาคของประเทศ

ประธานอนุกรรมการ ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า สำหรับการสนับสนุนเพื่อให้โครงการการอนุรักษ์ย่านชุมชนเก่า เกิดผลในการขับเคลื่อนและมีผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง ควรบรรจุเรื่องนี้ไว้ในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อสร้างองค์ความรู้ทั้งเรื่องย่านชุมชนเก่า เมืองเก่า มรดกโลก สร้างความตระหนักและจิตสำนึกให้กับเยาวชนในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ประถม มัธยม และอุดมศึกษา รวมทั้ง มีแหล่งข้อมูลเผยแพร่เรื่องการอนุรักษ์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำแผนการอนุรักษ์หรือแผนปฏิบัติการ มีกิจกรรม/โครงการที่ต้องดำเนินงาน มีหน่วยงานรับผิดชอบ (หากไม่มีงบประมาณ) และในแผนฯ ต้องมีการระบุหน่วยงานที่จะสนับสนุนงบประมาณได้ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น หรือหากมีกลุ่มจังหวัดที่เห็นคุณค่าในเรื่องดังกล่าว ก็สามารถเสนอโครงการเพื่อขอใช้งบประมาณในการพัฒนาย่านชุมชนเก่าซึ่งมีข้อมูลครบถ้วนแล้ว

อนุกรรมการ (นางสุกัลยา ปันชะจักษ์) ให้ความเห็นว่า เรื่องดังกล่าวก็เป็นสิ่งที่ สผ. พยายามผลักดันให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม แต่ในการทำงานของส่วนกลางที่รับผิดชอบจัดทำนโยบายและแผนในด้านนี้ ก็ต้องมีกลไกการขับเคลื่อนโดยเครือข่ายที่มีอยู่ทั้ง ๗๖ จังหวัด ซึ่งต้องสนับสนุนงบประมาณให้กับเครือข่ายเพื่อร่วมขับเคลื่อนการทำงานในเรื่องการอนุรักษ์ให้กับประเทศต่อไป

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (นางสาวกนกกาญจน์ โกติรัมย์) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันเครือข่ายหน่วยอนุรักษ์ฯ ในแต่ละจังหวัด ได้ดำเนินการขับเคลื่อนย่านชุมชนเก่าเป็นมรดกจังหวัดอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น จัดทำแผนอนุรักษ์ จัดทำองค์ความรู้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ลงสื่อออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ มีประเด็นเรื่องแรงจูงใจในการอนุรักษ์อาคารบ้านเรือน ซึ่งหลายพื้นที่ไม่มีงบประมาณในการดูแลรักษา

ดังนั้นจะมีแนวทางหรือช่องทางสนับสนุนในเรื่องนี้ให้กับชุมชนอย่างไร เพื่อช่วยกันรักษาคุณค่าความเป็นเอกลักษณ์ของรูปแบบอาคารในย่านชุมชนเก่าไว้ เป็นเรื่องที่ สผ. ก็จะต้องพิจารณาต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบผลการดำเนินงานโครงการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่าตามภูมินิเวศ พื้นที่ภาคกลางตอนล่าง และขอให้ที่ปรึกษานำข้อคิดเห็นและข้อเสนอของคณะอนุกรรมการฯ ไปปรับปรุงเพิ่มเติมให้ครบถ้วนต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

ผลการติดตามขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทโป่งพุร้อน ปิงปประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๗

ฝ่ายเลขานุการ (นางสาววรรณิจ ไกรพิณีจ) รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้จัดทำแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทโป่งพุร้อน โดยมีพื้นที่ตัวอย่าง ๒ พื้นที่ ได้แก่ โป่งพุร้อนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี และโป่งพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร ได้ติดตามและขับเคลื่อนมาอย่างต่อเนื่อง ในปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ นี้ เมื่อเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ๒๕๖๗ ได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการ ดังนี้

๑. โป่งพุร้อนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ ๒๗ - ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ ลงพื้นที่ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ (นางสุกัลยา ปันทะจักร์) และผู้ทรงคุณวุฒิ (นายนพดล ธิยะใจ) และได้มีการหารือร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการติดตามและขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศ พบว่า มีปัญหาการซ้อนทับของการบริหารจัดการพื้นที่หลายหน่วยงาน และพบปัญหาของอุณหภูมิน้ำพุร้อนที่ลดลง

๒. โป่งพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ ๔ - ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ลงพื้นที่ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ (ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธุ์) และได้มีการหารือร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการติดตามและขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศ พบว่า มีปัญหาการขาดแคลนน้ำใช้ในพื้นที่ ปัญหาการซ้อนทับของการบริหารจัดการพื้นที่ และพบปัญหาของอุณหภูมิน้ำพุร้อนที่ลดลง

ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี (นายสถาพร กาวินทร) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาอุณหภูมิน้ำพุร้อนที่ลดลง ดังนี้

๑. เนื่องจากโป่งพุร้อนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณเกาะกลางอ่างเก็บน้ำ โดยมีน้ำล้อมรอบ อาจมีส่วนทำให้อุณหภูมิน้ำพุร้อนลดลงคล้ายกับการหล่อเย็น รวมทั้ง โป่งพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร ที่อยู่ไม่ไกลจากแม่น้ำปิง อาจได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำและมีส่วนทำให้อุณหภูมิน้ำพุร้อนลดลงได้เช่นกัน แต่เป็นเพียงผลกระทบจากน้ำผิวดินที่มีต่ออุณหภูมิน้ำพุร้อนเท่านั้น ที่ทำให้อุณหภูมิน้ำพุร้อนลดลงไม่มากนัก โดยอุณหภูมิน้ำพุร้อนที่มีการเก็บข้อมูลไว้ยังไม่ต่ำกว่า ๕๐ องศาเซลเซียส ดังนั้น ผลกระทบจากน้ำผิวดินโดยรอบจึงไม่ได้ส่งผลไปถึงแหล่งกำเนิดความร้อนใต้พิภพ ที่อยู่ในระดับลึก ทั้งนี้ ควรมีการศึกษาข้อมูลแผนที่น้ำบาดาลในบริเวณบ่อน้ำพุร้อนดังกล่าว เพื่อให้ทราบปริมาณน้ำและทิศทางการไหลของน้ำใต้ดินประกอบด้วย

๒. ควรเก็บข้อมูลสถิติอุณหภูมิน้ำพุร้อนของทั้งสองพื้นที่ว่ามีแนวโน้มลดลงหรือไม่ หากอุณหภูมิลดลงต่อเนื่องอย่างมีนัยยะสำคัญ ควรเร่งหาทางแก้ไข และควรตรวจเช็คลักษณะทางกายภาพและองค์ประกอบทางเคมี เพื่อจะได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้อุณหภูมิน้ำพุร้อนลดลง อาจเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น มีการอุดตันของแร่บางชนิด พวกซิลิกา หรือคาร์บอเนต เป็นต้น

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ รายงานผลสัมฤทธิ์แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. เรื่องเดิม

๑. แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐) เป็นแผนระดับที่ ๓ ในเชิงประเด็น (issues) จัดทำขึ้นโดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ โดยมีมติเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมแห่งชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประสานสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป โดยสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แจ้งให้สำนักงานนโยบายฯ นำแผนปฏิบัติการฯ เข้าสู่ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform :eMENSCR) เพื่อเป็นการประกาศใช้ ซึ่งสำนักงานนโยบายฯ ได้นำแผนปฏิบัติการฯ เข้าสู่ระบบ eMENSCR เป็นการประกาศใช้เรียบร้อยแล้ว เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕

๒. สภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดให้แผนระดับที่ ๓ ที่ประกาศใช้ในระบบ eMENSCR จัดทำรายงานผลสัมฤทธิ์แผนระดับที่ ๓ รายปีตามแบบฟอร์มที่กำหนด และให้นำเข้าระบบภายในไตรมาสที่ ๑ ของปีงบประมาณ (๑ ตุลาคม - ๓๑ ธันวาคม) เพื่อประโยชน์ในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าในการ ดำเนินการขับเคลื่อนตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

๒. การดำเนินงาน

ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำรายงานผลสัมฤทธิ์แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ตามแบบฟอร์มที่ สศช. กำหนดและได้นำส่งข้อมูลเพื่อนำเข้าระบบ eMENSCR ตามกำหนด มีสาระโดยสรุป ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ระยะ ๑๕ ปี ของประเทศใหม่มีความพร้อมต่อการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มีวิสัยทัศน์ “สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ได้รับการอนุรักษ์เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน ในปี ๒๕๘๐” มีความสอดคล้องต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดแผนระดับต่างๆ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ประเด็น ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น ๖ พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ในหมวดหมู่ที่ ๒ ท่องเที่ยวยั่งยืน หมวดหมู่ที่ ๘ พื้นที่และเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน และหมวดหมู่ที่ ๑๑ ลดความเสียหายพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ ยังเป็นแผนปฏิบัติการที่ใช้ขับเคลื่อนแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ จัดการสภาพแวดล้อมเมืองและมลพิษ โดยแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ระยะ ๑๕ ปี ของประเทศไทยมีความพร้อมต่อการปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ มีวิสัยทัศน์ “สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ได้รับการอนุรักษ์เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนในปี ๒๕๘๐” ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ด้านการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการพัฒนาเครื่องมือกลไกการจัดการบริหาร

๒. ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ซึ่งเป็นปีแรกของการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ มีค่าเป้าหมายรวม คือ พื้นที่ที่มีการดำเนินการอนุรักษ์ คุ้มครอง พื้นฟู และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒๙ พื้นที่ ซึ่งสามารถดำเนินการได้เพิ่มขึ้น ๙๑ พื้นที่ จึงบรรลุค่าเป้าหมายรวม คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ทั้งนี้ ตามรูปแบบการรายงานของ สศช. กำหนดให้เปรียบเทียบการบรรลุค่าเป้าหมายควบคู่กับแผนระดับต่างๆ ดังนี้

๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๖ พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ที่มีเป้าหมาย ประเทศไทยมีพื้นที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากร ธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี ซึ่งปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ดำเนินการแล้วในพื้นที่ภาคกลางเพิ่มเติม (๓ จังหวัด) และภาคตะวันออก (๑ จังหวัด) สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๖-๒๕๗๐) ที่กำหนดให้มีแผนผังภูมินิเวศ เพิ่มขึ้นอีก ๑ ภาค และสำหรับแผนย่อยภายใต้แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ที่มีเป้าหมาย ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม ซึ่งปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ดำเนินการแล้วในพื้นที่ภาคกลางเพิ่มเติม (๓ จังหวัด) และภาคตะวันออก (๑ จังหวัด) สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย ระยะ ๕ ปี ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อยใน ๓ จังหวัด ของ ๒ ภาค จึงคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของค่าเป้าหมาย

๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการจัดทำผังภูมินิเวศย่านชุมชนเก่าในภาคกลางตอนบน ใน ๔ จังหวัด ได้แก่ สระบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และนครนายก จำนวน ๑๕ แห่ง/ชุมชน แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ จากที่กำหนดเป้าหมายวางผังภูมินิเวศภาคกลางทั้งหมด จึงทำได้เพียงพื้นที่ภาคกลางตอนบนเท่านั้น ส่งผลให้บรรลุผลสัมฤทธิ์เพียงมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่เป้าหมายซึ่งเป็นภาคกลางทั้งหมด

๒.๓ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ การบรรลุค่าเป้าหมายการมีระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยเป้าหมายตัวชี้วัดย่อย ได้แก่

๒.๓.๑) ร้อยละของแหล่งธรรมชาติมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ (บรรลุ)

๒.๓.๒) จำนวนกลไกและ/หรือเครื่องมือในการบริหารจัดการแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้นและ/หรือได้รับการปรับปรุงทบทวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (บรรลุ)

๒.๓.๓) จำนวนพื้นที่ที่มีการบริหารจัดการแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น (บรรลุ) และ

๒.๓.๔) ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ได้รับการปรับปรุง หรือพัฒนาให้เป็นปัจจุบัน สามารถใช้ประกอบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๑๐๐ (ไม่บรรลุ)

ทั้งนี้ ต้องบรรลุเป้าหมาย ๓ ใน ๔ ตัวชี้วัด จึงจะบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดหลักในแต่ละปี โดยในปี ๒๕๖๖ บรรลุเป้าหมาย ๓ ใน ๔ ตัวชี้วัด (๓.๑-๓.๓) จึงถือว่าบรรลุค่าเป้าหมายมีระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและศิลปกรรมที่มีประสิทธิภาพในปี ๒๕๖๖ ซึ่งยังต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะสิ้นสุดแผนต่อไป

๓. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมาย คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน กิจกรรม/โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการฯ โดยมีแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป สำหรับประเด็นที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย จะดำเนินการเผยแพร่และผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ไปยังภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น และแสวงหาทรัพยากรจากช่องทางต่างๆ เพื่อให้มีทรัพยากรที่เพียงพอในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ

รายละเอียดแผนปฏิบัติการฯ และรายงานผลสัมฤทธิ์ฯ

๓. ประเด็นเสนอเพื่อทราบ

รับทราบรายงานผลสัมฤทธิ์แผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมประการใด

๔. มติที่ประชุม

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๒ ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและผังภูมินิเวศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. เรื่องเดิม

มติคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ รับทราบรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและผังภูมินิเวศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (เดือนพฤษภาคม - กันยายน ๒๕๖๖) ในสามเรื่อง ได้แก่ ๑) กรอบและแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘) ๒) ผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ บ้านเจดีย์โคะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ และ ๓) การขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทโป่งพูน ระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ทั้งสองพื้นที่ ได้แก่ โป่งพูนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี และโป่งพูนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร โดยให้ฝ่ายเลขานุการประสานดำเนินการตามความเห็นของที่ประชุม คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

๒. การดำเนินงาน

ฝ่ายเลขานุการ ได้ประสานดำเนินการร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม และลงพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และประธานอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑. กรอบและแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘)

๑.๑ การผลักดันการประกาศมรดกจังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดบึงกาฬ โดย สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ และหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดบึงกาฬ และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกันผลักดันการประกาศให้บึงโขงหลง (อำเภอเซกา-อำเภอบึงโขงหลง) และย่านชุมชนเก่าบ้านดอนกลาง-บ้านบึงโขงหลง และย่านชุมชนเก่าคุณธรรม วัดศิริมงคลวราราม เป็นมรดกจังหวัดบึงกาฬ ปัจจุบันจังหวัดบึงกาฬ ยังไม่มีการประกาศพื้นที่แหล่งธรรมชาติ แหล่งศิลปกรรมเป็นมรดกจังหวัด ดังนั้น การประกาศมรดกจังหวัดบึงกาฬครั้งนี้ จะเป็นครั้งแรกและเป็นพื้นที่แรกที่ได้รับการประกาศเป็นมรดกจังหวัดของจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งการประกาศเป็นมรดกจังหวัดนี้เป็นการส่งเสริม สร้างการรับรู้สาธารณะ ไม่มีผลในทางกฎหมาย ความสำคัญของการประกาศมรดกจังหวัดจะช่วยรักษาคุณค่าและความสำคัญ รวมทั้ง วัฒนธรรมของพื้นที่แห่งนี้โดยให้บึงโขงหลงยังคงความอุดมสมบูรณ์ และรักษารากเหง้าอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งต่อเป็นมรดกให้กับรุ่นต่อไป โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑) เสนอเรื่องประกาศให้บึงโขงหลง (อำเภอเซกา-อำเภอบึงโขงหลง) และย่านชุมชนเก่าบ้านดอนกลาง-บ้านบึงโขงหลง และย่านชุมชนเก่าคุณธรรม วัดศิริมงคลวราราม เป็นมรดกจังหวัดบึงกาฬ ต่อคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดบึงกาฬ โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัด บึงกาฬ (นายนคร ศิริปริญญาพันธ์) เป็นประธาน จำนวน ๓ ครั้ง ได้แก่

๑.๑) การประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดบึงกาฬ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ มีมติเห็นชอบในหลักการให้บึงโขงหลงและย่านชุมชนเก่าเป็นมรดกจังหวัด และให้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นต่อไป

๑.๒) การประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดบึงกาฬ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ มติเห็นชอบร่างประกาศมรดกจังหวัดบึงกาฬ และให้จัดกิจกรรมหรือประชุมเพื่อพบชุมชนในพื้นที่โดยรอบอำเภอเซกาและบึงโขงหลง

๑.๓) การประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดบึงกาฬ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ มติเห็นชอบให้ประกาศบึงโขงหลง (อำเภอเซกา-อำเภอบึงโขงหลง) และย่านชุมชนเก่าบ้านดอนกลาง-บ้านบึงโขงหลง และย่านชุมชนเก่าคุณธรรม วัดศิริมงคลวราราม เป็นมรดกจังหวัดบึงกาฬ

๒) การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมในประกาศมรดกจังหวัดฯ จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนบึงโขงหลงวิทยาคม อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ ผู้เข้าร่วมประมาณ ๔๒ คน และวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ โรงเรียนโสกก่ามวิทยา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ผู้เข้าร่วมประชุม ประมาณ ๓๐ คน ซึ่งทั้ง ๒ ครั้ง รองผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ (นายนคร ศิริปริยญญานันท์) เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุม นอกจากนี้ในการประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๒ ณ โรงเรียนโสกก่ามวิทยา ประธานอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (รศ.โรจน์ คุณเอนก) เข้าร่วมการประชุมฯ ผลการประชุมทั้ง ๒ ครั้ง ที่ประชุมเห็นด้วยและยินดีให้ประกาศพื้นที่ดังกล่าวเป็นมรดกจังหวัดบึงกาฬ

๑.๒ การขับเคลื่อนกรอบและแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ

๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบและแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ โดยประสานกรมควบคุมมลพิษและจังหวัดบึงกาฬ ขอให้จังหวัดบึงกาฬมอบหมายสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดบึงกาฬ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๗ เพื่อขอทราบแผนและผลการดำเนินงานขับเคลื่อนกรอบและแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ จากการประสานดังกล่าวมีหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนกรอบและแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาฯ จำนวน ๑๕ หน่วยงาน ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง ภายใต้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เทศบาลตำบลบึงโขงหลง เทศบาลตำบลบึงงาม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดอง องค์การบริหารส่วนตำบลโสกก่าม สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดบึงกาฬ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๙ อุดรธานี อำเภอบึงโขงหลง อำเภอเซกา สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบึงกาฬ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดบึงกาฬ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์บึงกาฬ สำนักงานประมงจังหวัดบึงกาฬ และโครงการชลประทานบึงกาฬ ภายใต้กรมชลประทาน ซึ่งมีกิจกรรม/โครงการ ที่มีการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีทั้งสิ้น ๒๒ กิจกรรม/โครงการ ภายใต้งบประมาณ ๑๐๒,๒๘๕,๙๒๘ บาท และการดำเนินงานภายใต้แผนงานหลัก ๘ ด้าน และมีผลการติดตามการขับเคลื่อนกรอบและแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมบึงโขงหลง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ รายละเอียดตาม QR Code ๑

๒) จากการประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์ฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ คณะอนุกรรมการฯ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องและมีหน่วยงานในพื้นที่ คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบึงโขงหลง ให้ข้อมูลการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑) การหาแนวทาง/วิธีการแก้ไขปัญหาการระบายน้ำเสียลงบึงโขงหลงจากร้านค้า รีสอร์ท และบ้านเรือน บริเวณรอบบึงโขงหลง

(๑) เจ้าหน้าที่ชุดลาดตระเวน ได้ทำการตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสีย และการระบายน้ำทิ้งของสถานประกอบการ รีสอร์ท ขนาดใหญ่ ที่ตั้งอยู่ติดกับบึงโขงหลง พร้อมทำหนังสือประสานและให้ข้อมูลกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อประชาสัมพันธ์ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๒) กรณีพบเห็นการปล่อยน้ำเสียเล็กน้อย สั่งให้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน พร้อมประสานกองช่าง และกองสาธารณสุข เทศบาลบึงโขงหลง เพื่อขอตรวจสอบแบบแปลนการก่อสร้าง

(๓) กรณีพบเห็นการปล่อยน้ำเสียนรุนแรง แจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมาย แต่ที่ผ่านมายังไม่พบการปล่อยน้ำเสียในลักษณะรุนแรง

๒.๒) การจำกัดจำนวนเรือและจำนวนเที่ยวของเรือต่อวันของผู้ประกอบการเรือ ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

(๑) มีการกำหนดเส้นทางเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรที่อยู่ใต้น้ำให้น้อยที่สุด

(๒) ปัจจุบันจำนวนเที่ยวของเรือมีแนวโน้มลดลงตามจำนวนของนักท่องเที่ยว

(๓) ประสานสำนักงานเจ้าท่าฯ หอนงคาย ในการเข้มงวดเรื่องมาตรฐานเครื่องยนต์เรือที่วิ่งให้บริการในพื้นที่บึงโขงหลง

(๔) ประสานสำนักงานเจ้าท่าฯ หอนงคาย ให้มีการจำกัดใบอนุญาตเรือเจ็ทสกี ที่ให้บริการบริเวณหาดคำสมบูรณ์

๒.๓) การให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ และชุมชนรอบบึง ถึงผลกระทบจากการระบายน้ำเสียลงบึง ปริมาณเรือและคราบน้ำมันจากเรือ รวมทั้ง คุณค่า ความสำคัญของบึงต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนและการท่องเที่ยว

(๑) ประชาสัมพันธ์ผ่านการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษาเขตห้ามล่าฯ (Protected Area Committee: PAC) ที่มีนายกสมาคมฯ การท่องเที่ยว ประธานชมรมร้านค้าหาคำสมบูรณ์ ประธานกลุ่มเรือ ผู้นำชุมชน เป็นกรรมการ

(๒) ประชาสัมพันธ์ผ่านเวทีการประชุมผู้นำชุมชนในระดับอำเภอ

(๓) เจ้าหน้าที่ชุดลาดตระเวน ทำการลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ พร้อมส่งหนังสือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๔) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการพื้นที่และขีดความสามารถในการให้บริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสำคัญของพื้นที่ โดยเขตห้ามล่าฯ ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเขตห้ามล่าฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๒ แผนงานที่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการพื้นที่ ดังนี้

(๑) แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลผลิตที่ ๑: พื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้รับการบริหารจัดการ กิจกรรมอนุรักษ์ พื้นที่ฟู และพัฒนาป่าไม้ กิจกรรมงานสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ประกอบด้วย ๑ กิจกรรม คือ บริหารจัดการหน่วยงาน

(๒) แผนงานยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และป้องกัน การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ โครงการที่ ๑ : โครงการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรม งานป้องกันรักษาป่าแบบบูรณาการ (ด้านสัตว์ป่า) ประกอบด้วย ๑ กิจกรรม คือหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า

๒. การบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ บ้านเจดีย์โคะ อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

๒.๑ การขับเคลื่อนผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องชนิดพันธุ์ต่างถิ่นให้กับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม และกองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้กิจกรรมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม-ราชกุมารี (โครงการ อพ.สธ.) กำหนดให้มีการลงพื้นที่เพื่อประชุมหารือขับเคลื่อนผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องชนิดพันธุ์ต่างถิ่นให้กับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑) การประชุมขับเคลื่อนผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องชนิดพันธุ์ต่างถิ่นให้กับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ ศาลาประชาคมหมู่บ้านเจดีย์โคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลมทาวัน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุม ๕๖ คน ได้รับเกียรติจาก นายฉัตรชัย โปรงหลวง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก เขต ๗ อำเภอแม่สวด กล่าวเปิดการประชุม และ รศ.โรจน์ คุณเอนก ประธานอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับชุมชนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่น้ำตก ร่วมกันเป็นมรดกของพื้นที่ได้อย่างไร รวมทั้งนายภาณุวัตร กมุทชาติ ผู้อำนวยการกลุ่มงานความมั่นคงทางชีวภาพ กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ข้อมูลชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการจัดการ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชุมชนต่อผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ และการผลักดันพื้นที่น้ำตกธารารักษ์เป็นมรดกจังหวัด โดยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๖ บ้านเจดีย์โคะ (นางศรีพันธ์ ปาหา) ให้ข้อมูลการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ของชุมชนบ้านเจดีย์โคะว่า ร่วมกันดูแลรักษา น้ำตก มีการเก็บขยะ ร่วมกันโดยร้านค้าในชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณน้ำตก และจากการได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่น จะดำเนินการตัดป้ายเตือนเรื่องชนิดพันธุ์ปลาที่ห้ามปล่อยในพื้นที่อ่างเก็บน้ำด้านล่างของน้ำตกให้กับนักท่องเที่ยวที่แวะมาเยี่ยมชมน้ำตกธารารักษ์ได้ทราบ ในอนาคตหากจะผลักดันพื้นที่น้ำตกธารารักษ์เป็นมรดกจังหวัดตาก ขอให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ความรู้เกี่ยวกับมรดกจังหวัดเพิ่มเติมถึงข้อดี ข้อเสีย มีกฎระเบียบห้ามดำเนินการหรือไม่ และจัดรับฟังความคิดเห็นกับชุมชนอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ชุมชนเกิดการเข้าใจร่วมกัน

๒) การประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดตากและหน่วยงานในพื้นที่ ต่อการขับเคลื่อนผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ ศาลากลางจังหวัดตาก พร้อมด้วย ประธานอนุกรรมการ (รศ.โรจน์ คุณเอนก) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตาก หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดตาก สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ ตาก สำนักงานปฎิรูปที่ดินจังหวัดตาก สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตาก สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก และองค์การบริหารส่วนตำบลมทาวัน โดยมีประเด็นจากการหารือดังนี้

๒.๑) ขอบเขตพื้นที่และการใช้ประโยชน์พื้นที่ เนื่องจากบริเวณน้ำตก พื้นที่ตาม ผังและแผนฯ อยู่ในเขตป่าชุมชน และพื้นที่ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ปัจจุบัน องค์การบริหาร ส่วนตำบลมหาวันได้ยื่นขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ แล้ว ซึ่งทางผู้แทนสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ ตาก ได้รับเรื่องไปตรวจสอบว่าอยู่ในขั้นตอนใดกับงาน อนุญาตต่อไป

๒.๒) การดำเนินโครงการภายใต้ผังและแผนฯ สำหรับหน่วยงานใดมีงบประมาณและ โครงการที่สอดคล้องกับการบำรุงป่าไม้ เช่น การปลูกต้นไม้ การทำฝาย การสำรวจศึกษาต่าง ๆ การทำป้ายสื่อ ความหมาย สามารถขอดำเนินโครงการร่วมกันกับกรมป่าไม้ได้

๒.๓) การผลักดันเป็นมรดกจังหวัด เห็นด้วยกับการผลักดันเป็นมรดกจังหวัด ในอนาคต แต่ต้องได้รับความเห็นชอบขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป และควร ส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องมรดกจังหวัด ขึ้นตอน สัญลักษณ์ ความสำคัญ ประโยชน์และการต่อยอด และกลไกการติดตามภายหลังจากที่ได้รับการประกาศเป็นมรดกจังหวัด

๒.๔) ปัญหาของคุณภาพน้ำบริเวณอ่างเก็บน้ำในพื้นที่น้ำตกที่เกินมาตรฐานน้ำผิวดิน โดยมีค่าความสกปรกในรูปอินทรีย์สาร (BOD) เท่ากับ ๓.๖ มิลลิกรัมต่อลิตร ควรจะมีการเก็บตัวอย่างในสองช่วง คือ ช่วงหน้าแล้ง และช่วงหน้าฝนเพื่อให้ทราบผลคุณภาพน้ำทั้ง ๒ ช่วงฤดู ค่า BOD ที่สูงขึ้นดังกล่าว อาจเกิดจาก การให้อาหารปลา ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนมาก เกิดจากนักท่องเที่ยวนำปลามาปล่อยเพื่อสะเดาะเคราะห์ รวมทั้ง ควรเฝ้าระวังปลาที่จะนำมาปล่อยจะเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่น เช่น ปลาหมอหางดำ ซึ่งอาจทำให้เกิดการระบาดของในพื้นที่ ได้ จำเป็นต้องมีป้ายเตือนและป้ายให้ความรู้เพิ่มเติมในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ อาจจะ เพิ่มระบบเติมอากาศในพื้นที่อ่างเก็บน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณออกซิเจนในน้ำได้

๒.๕) การเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวและรายได้บริเวณน้ำตกธารารักษ์ ซึ่งทางสำนักงาน ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตาก ยังไม่มีการเก็บข้อมูลไว้ ส่วนใหญ่จะเก็บข้อมูลในระดับจังหวัด ทั้งนี้ จะประสาน องค์การบริหารส่วนตำบลมหาวัน ซึ่งเป็นหน่วยงานท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อมูลรายได้และข้อมูลนักท่องเที่ยวของน้ำตก ธารารักษ์ต่อไป นอกจากนี้ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวที่มีการปล่อยคาร์บอนต่ำ และการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวอื่นๆ ในเชิงอนุรักษ์ อาจนำมาพิจารณาประกอบการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้ในอนาคต

๒.๖) การผลักดันให้เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. องค์การบริหารส่วนตำบลมหาวัน ได้ให้ข้อมูลว่าปัจจุบันสมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. แล้ว และอยู่ระหว่างรอผลการสมัคร

๒.๗) การเกษตรในพื้นที่ ควรส่งเสริมเกษตรกรให้ปรับพฤติกรรมเป็นปลูกพืช แบบผสมผสาน ซึ่งสำนักงานปศุสัตว์ที่ดินเพื่อเกษตรกรกรม ให้ข้อมูลว่ามีการดำเนินโครงการวนเกษตร โครงการป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง แต่เนื่องจากการกำหนดโครงการและงบประมาณขึ้นกับส่วนกลางจึงไม่สามารถ ที่จะระบุพื้นที่ดำเนินการได้

๒.๘) การส่งเสริมพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตาก ได้ให้ข้อมูล การดำเนินงานว่า โครงการที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตากได้สนับสนุน ได้แก่ โครงการ OTOP โครงการนวัตวิถี การสร้างเพจสำหรับ Check-in และ Share ซึ่งจะได้จำนวนนักท่องเที่ยวจากเพจ นอกจากนี้ โครงการโคกหนองนาโมเดล โครงการเกษตรในพระราชดำริ ซึ่งโครงการต่าง ๆ นี้ จะไม่สามารถดำเนินการในพื้นที่ ป่าไม้ได้ แต่ทั้งนี้ อาจจะนำไปพิจารณาและหารือการดำเนินโครงการร่วมในพื้นที่ป่าไม้ต่อไป

๒.๒ ผลการขับเคลื่อนผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

การขับเคลื่อนผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยติดตามขับเคลื่อนผังและแผนฯ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๗ รวม ๑๑ หน่วยงานหลัก ดังนี้

หน่วยงานระดับกรม ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมทรัพยากรน้ำ กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

หน่วยงานระดับจังหวัด โดยมีหนังสือประสานผู้ว่าราชการจังหวัดตาก ขอความอนุเคราะห์มอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตาก เป็นผู้ประสานหน่วยงานส่วนจังหวัด หน่วยงานส่วนท้องถิ่น และชุมชนที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ มีหน่วยงานที่ร่วมขับเคลื่อนผังและแผนฯ รวม ๑๕ หน่วยงาน ๑ สำนักงฆ์ และ ๑๓ ชุมชน ซึ่งมีกิจกรรม/โครงการ ที่มีการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีทั้งสิ้น ๓๒ กิจกรรม/โครงการ ภายใต้งบประมาณ ๓๔๕,๐๐๐ บาท การดำเนินงานภายใต้แผนงานหลัก ๕ ด้านต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดผลการติดตามการขับเคลื่อนผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติน้ำตกธารารักษ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ตาม QR Code ๒

QR Code ๒ ผลการติดตามการขับเคลื่อนผังและแผนการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
น้ำตกธารารักษ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๓. การบริหารจัดการพื้นที่แผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อน

๓.๑ แผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

การติดตามขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลทองหลาง อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (นายพนอดล ธิยะใจ และนางสาวสุกัลยา ปันทะจักร) โดยมีหน่วยงานที่มีแผนงาน/โครงการขับเคลื่อนภายใต้แผนผังภูมินิเวศฯ โป่งพุร้อนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี ๒ หน่วยงาน ได้แก่ โครงการชลประทานอุทัยธานี กรมชลประทาน และเกษตรจังหวัดอุทัยธานี กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนผังภูมินิเวศฯ ได้แก่ โครงการฟื้นฟู อนุรักษ์ และป้องกันแหล่งธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ผังภูมินิเวศฯ มีจำนวน ๑ โครงการ และโครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๕ โครงการ โดยมีสรุปข้อมูลและสรุปประเด็นการดำเนินงานภายใต้แผนผังภูมินิเวศฯ ดังนี้

๑) การเกษตร

มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ทั้งไม้ผล ไม้ยืนต้น ยาง มันสำปะหลัง และอ้อย ผลกระทบที่เกิดขึ้นและทำความเสียหายให้กับเกษตรกร ทั้งเรื่องของฝนแล้ง และโรคแมลงศัตรูพืชที่อุบัติใหม่ โดยเฉพาะโรคใบด่าง เป็นการระบาดของเชื้อไวรัสต่อมันสำปะหลัง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา ปริมาณฝนน้อยและฝนทิ้งช่วง ส่งผลกระทบต่อการปลูกข้าว อ้อย และมัน นอกจากนี้ ทำให้เกิดการแปรปรวนของโรคและแมลง เช่น และหนอนกระทู้ที่ระบาดในนาข้าว ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการสนับสนุนสารชีวภาพในการกำจัดโรคแมลง

๒) การบริหารจัดการน้ำ

๒.๑) น้ำบาดาล

พื้นที่บริเวณโป่งพุร้อนสมอทองเป็นชั้นหินภูเขาไฟ และบางส่วนเป็นชั้นหินตะกอน ซึ่งจะเป็นชั้นหินที่ให้น้ำดีที่สุด ซึ่งปริมาณน้ำที่พัฒนาได้ จะต่ำกว่า ๒ ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง หากเป็นหินตะกอน ปริมาณน้ำที่พัฒนาได้ จะอยู่ที่ ๒-๑๐ ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นคือเดิมขุดที่ระดับ ๕๐ เมตร แต่ปัจจุบันต้องขุดที่ ๑๐๐ เมตรขึ้นไปจึงจะมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ สำหรับข้อมูลพื้นที่น้ำบาดาล บริเวณโป่งพุร้อนสมอทอง มีประมาณ ๑๐ บ่อ ทั้งนี้ ชั้นน้ำบาดาล และชั้นน้ำพุร้อนใต้ดินไม่ได้อยู่ชั้นเดียวกัน แต่อาจมีความเกี่ยวข้องกัน

๒.๒) น้ำผิวดิน

ปัจจุบันมีการดำเนินการบริหารจัดการน้ำในอ่างเก็บน้ำห้วยขุนแก้วให้มีระดับน้ำสูงกว่าระดับเก็บกักต่ำสุดของอ่างเก็บน้ำ แต่ระยะ ๒ - ๓ ปี ที่ผ่านมา จากการเก็บข้อมูลปริมาณฝน พบว่า จำนวนวันที่ฝนตกลง จาก ๑๘๐ วัน เป็น ๑๒๐ วัน และปริมาณน้ำฝนที่ตกปริมาณ ๑,๒๐๐-๑,๓๐๐ มิลลิเมตร แต่บางวันตกหนักมากขึ้น ฝนทิ้งช่วงมากขึ้น ทำให้คาดการณ์การระบายน้ำของอ่างเก็บน้ำได้ยากว่า ช่วงไหนที่จะต้องระบายน้ำออกเพื่อรักษาระดับน้ำในอ่างเก็บน้ำ ส่งผลกระทบต่อชุมชนท้ายอ่าง (บริเวณโป่งพุร้อนสมอทอง) ทำให้บางครั้งต้องระบายน้ำช่วงฝนตกหนักและทำให้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่การเกษตร ซึ่งในอนาคตผลกระทบจากปริมาณน้ำฝนและฝนทิ้งช่วง อาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรในพื้นที่มากขึ้น

๓) ประเพณี วัฒนธรรมในพื้นที่

พื้นที่ที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ กะเหรี่ยง ละว้า ลาว และไทย โดยกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงจะมีประเพณีไหว้เจดีย์ โดยมีเจ้าวัดเป็นผู้ประกอบพิธี คล้ายประเพณีเฉลิมฉลองตามวัด โดยจัดขึ้นปีละครั้ง และในตำบลทองกลางจะมีอยู่ ๓ เจ้าวัด จะมีกิจกรรมการเวียนเทียนรอบเจดีย์ โดยใช้เทียนที่ทำขึ้นเอง (ขี้ผึ้งพันด้าย) แล้วนำไปไหว้เจดีย์ ในส่วนของหมู่บ้านที่อยู่ด้านใต้ของตำบล (หมู่ ๒ หมู่ ๔) จะเป็นกลุ่มคนลาว จะมีประเพณีปิดบ้าน เลี้ยงบ้าน ในส่วนของกลุ่มชาติพันธุ์ละว้าซึ่งมีจำนวนน้อย และไม่มีประเพณีใดที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และกลุ่มคนไทยในพื้นที่จะมีประเพณี เช่น สงกรานต์ และงานสารท เป็นต้น

กิจกรรมในพื้นที่ของประชาชนจากนโยบายของรัฐที่ผ่านมา ปัญหาที่ซับซ้อนของการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่เคยจัดในพื้นที่ เช่น งานลอยกระทง ปัจจุบันไม่สามารถจัดได้

๔) สรุปประเด็นการดำเนินงานแผนผังภูมินิเวศในระยะต่อไป

๔.๑) ผลกระทบจากปัญหาการใช้ประโยชน์พื้นที่ซ้อนทับกัน ทำให้ส่วนใหญ่แผนงาน/โครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนผังภูมินิเวศยังไม่สามารถผลักดันและดำเนินการได้ จำเป็นต้องรอให้องค์การบริหารส่วนตำบลทองกลางได้รับการอนุญาตเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่จากกรมป่าไม้ก่อน

๔.๒) แผนงาน/โครงการ ที่สามารถประสานการดำเนินงานได้ (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘) จะเป็นโครงการของหน่วยงานโดยรอบนอกพื้นที่โป่งพุร้อนสมอทอง ได้แก่ กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร ส่วนอื่น ๆ จะเป็นการประสานสอบถามความคืบหน้าเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินภายใต้โครงการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมป่าไม้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมชลประทาน และองค์การบริหารส่วนตำบลทองหลาง โดยมีรายละเอียดผลการติดตามการขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ตาม QR Code ๓

QR Code ๓ ผลการติดตามการขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อนสมอทอง จังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๓.๒ แผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

การติดตามขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง ที่ทำการบ่อน้ำพุร้อนพระร่วง อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (รศ.ดร. ดร.รชนี ออมพันธ์) โดยมีหน่วยงานที่มีแผนงาน/โครงการขับเคลื่อนภายใต้แผนผังภูมินิเวศฯ โป่งพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร ๔ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลลานดอกไม้ สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนผังภูมินิเวศ ได้แก่ ดำเนินการประสานงานการขอใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เสร็จสิ้น มีจำนวน ๒ โครงการ และการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อน จำนวน ๑ โครงการ โครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑ โครงการ โครงการเตรียมการเพื่อพัฒนามาตรฐานการให้บริการ จำนวน ๑ โครงการ และสรุปประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข รวมทั้ง การดำเนินงานภายใต้แผนผังภูมินิเวศฯ ดังนี้

๑) ปัญหาและแนวทางแก้ไข

๑.๑) การขาดแคลนน้ำใช้ของบางหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลลานดอกไม้

(๑) ระยะเร่งด่วน

(๑.๑) การเจาะบ่อบาดาลเพิ่มขึ้น เป็นการดำเนินงานขอใช้พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลานดอกไม้ โดยพื้นที่โครงการที่จะเจาะบ่อบาดาล มี ๒ จุด ในพื้นที่ป่าสงวน และ ส.ป.ก. ทั้งสองพื้นที่อยู่ระหว่างขออนุญาตใช้พื้นที่กับ ส.ป.ก. และขอชุดเจาะน้ำบาดาล จากสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร)

(๑.๒) การสร้างฝายชะลอน้ำ อยู่ในพื้นที่ป่าสงวน (ป่าเขาเขียว เขาสว่าง ป่าคลองห้วยทราย) เป็นบริเวณป่าไผ่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ พบหน่อไม้และเห็ดต่างๆ ในช่วงหน้าฝนปริมาณมาก การขอสร้างฝายชะลอน้ำต้องขออนุญาตใช้พื้นที่ป่า จากสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่รับผิดชอบพื้นที่

(๑.๓) การใช้น้ำจากท่อส่งน้ำของบริษัท เจ้าพระยาพีซีไจ ๒๙๙๙ (กำแพงเพชร) จำกัด เนื่องจาก บริษัทฯ ได้มีการวางท่อส่งน้ำให้เกษตรกรในโครงการ และมีข้อตกลงกับเจ้าของที่ดินที่มีแนวท่อผ่านพื้นที่ว่า สามารถใช้น้ำได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ต้องดำเนินการต่อท่อแยกเอง

(๒) ระยะเวลา

ศึกษาสภาพพื้นที่เพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และวิถีชีวิตชุมชนที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร

๑.๒) หน่วยงานระดับท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ ส.ป.ก. และการขออนุญาตดำเนินการต่างๆ เช่น การขออนุญาตขุดเจาะบ่อบาดาล และการขออนุญาตสร้างฝายชะลอน้ำ ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในพื้นที่ ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลลานดอกไม้ อยู่ระหว่างเร่งรัดดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่และการขออนุญาตการเจาะบ่อบาดาล และการสร้างฝายชะลอน้ำตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๓) องค์ความรู้เกี่ยวกับน้ำใต้ดินในพื้นที่ที่ยังไม่เพียงพอ ทำให้ไม่ทราบถึงแนวเส้นทางน้ำใต้ดิน ที่มาและปริมาณน้ำใต้ดินที่จะเพียงพอต่อการคาดการณ์การให้บริการน้ำพุร้อนสำหรับประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต จากการหารือได้ข้อมูลว่าชั้นน้ำพุร้อนใต้ดินอยู่ลึกกว่าชั้นน้ำบาดาล สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลฯ ยังไม่มีการศึกษาในชั้นน้ำพุร้อนใต้ดิน ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะได้ประสานกรมทรัพยากรธรณี เพื่อขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับน้ำใต้ดินบริเวณโป่งพุร้อนพระร่วงต่อไป

๑.๔) ปัญหาปริมาณการใช้น้ำพุร้อนและน้ำเย็นจำนวนมากเพื่อผสมสำหรับอาบและแช่ตัวให้กับนักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้บริการแบบส่วนตัวของ น้ำพุร้อนพระร่วง ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะเตรียมการรวบรวมข้อมูลและหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลปริมาณน้ำพุร้อนใต้ดิน และองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร อยู่ระหว่างพิจารณาหาแนวทางปรับรูปแบบการแช่และอาบ เพื่อลดปริมาณการใช้น้ำลง

๑.๕) เกษตรกรส่วนใหญ่ยังทำเกษตรเชิงเดี่ยว ส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำใช้ และมีความเสี่ยงจากการใช้สารเคมีเกษตร ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ระหว่างดำเนินการรวบรวมข้อมูล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการความร่วมมือการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่และการเกษตรปลอดภัยร่วมกันในระยะยาว

๑.๖) การส่งเสริมและผลักดันแผนงาน/โครงการภายใต้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในพื้นที่ ภายใต้โครงการแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อนพระร่วง ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะนำเสนอข้อมูลการติดตามขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศฯ ต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (ส่วนกลาง) เพื่อรับทราบและจะได้ผลักดันแผนผังภูมินิเวศฯ การส่งเสริมและผลักดันแผนงาน/โครงการภายใต้งบประมาณฯ ผู้การประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชรเป็นประธานต่อไป

๒) การดำเนินการภายใต้แผนผังภูมินิเวศ

๒.๑) ขอบเขตพื้นที่ผังภูมินิเวศ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างดำเนินการ ดังนี้

(๑) อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูลแผนที่ GIS ของพื้นที่ภายใต้ผังภูมินิเวศโดยการบูรณาการข้อมูลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมป่าไม้ และสำนักงานปฏิรูปที่ดิน เพื่อนำมาปรับแผนที่ผังภูมินิเวศที่สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานและการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันของพื้นที่

(๒) แก้ไขการระบุข้อมูลหน่วยงานท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ให้ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ต่อการประสานการขับเคลื่อนผังภูมินิเวศ โดยปรับปรุงรายละเอียดข้อมูลพื้นที่ผังภูมินิเวศให้ครอบคลุมตำบลลานดอกไม้ อำเภอเมืองกำแพงเพชร ตำบลท่าไม้ และตำบลบ้านพราน อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

๒.๒) แผนปฏิบัติการภายใต้ผังภูมินิเวศ รายละเอียดผลการขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติโป่งพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มี ๔ หน่วยงานที่ร่วมขับเคลื่อนฯ ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลลานดอกไม้ สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร และมีโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนผังฯ จำนวน ๕ โครงการ ในอนาคตมีแผนจะประกาศมรดกจังหวัด ๒ พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ชุ่มชื้นก้านครชุม และพื้นที่ชุ่มชื้นเก่าบ้านพรานกระต่าย และ สำนักงานนโยบายฯ จะดำเนินการหารือขนาดพื้นที่และคุณค่าความสำคัญของพื้นที่เพื่อผลักดันการประกาศพื้นที่โป่งพุร้อนพระร่วงเป็นมรดกจังหวัดกำแพงเพชรต่อไป โดยมีรายละเอียดผลการติดตามการขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศโป่งพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ตาม QR Code ๔

QR Code ๔ ผลการติดตามการขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศโป่งพุร้อนพระร่วง จังหวัดกำแพงเพชร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๓. ประเด็นเสนอเพื่อทราบ

รับทราบรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานการบริหารจัดการพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและผังภูมินิเวศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ หรือมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมประการใด

๔. มติที่ประชุม

.....
.....
.....
.....
.....

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องเพื่อพิจารณา

(ร่าง) แผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาดในพื้นที่ภาคกลางและ
๐..๐ภาคตะวันออก

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างดำเนินโครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด ในพื้นที่ ภาคกลางและภาคตะวันออก ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (คณะวนศาสตร์) มีระยะเวลาดำเนินการ จำนวน ๑๒๐ วัน และจะสิ้นสุดโครงการ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนผัง ภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด และจัดทำรายงานสถานภาพปัจจุบัน ของแหล่งธรรมชาติประเภทชายหาดในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวน ๑๙ แห่ง ประกอบด้วย หาดวนกร หาดหัวหิน (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) หาดเจ้าสำราญ หาดชะอำ (จังหวัดเพชรบุรี) ดอนหอยหลอด (จังหวัดสมุทรสงคราม) หาดบางแสน หาดพิทยา หาดจอมเทียน (จังหวัดชลบุรี) หาดทรายแก้ว (เกาะเสม็ด) หาดแม่รำพึง หาดแม่พิมพ์ (จังหวัดระยอง) หาดคู้วิมาน แหลมเสด็จคู้กระเบน แหลมสิงห์ (จังหวัดจันทบุรี) หาดทรายแก้ว หาดบานชื่น หาดสุขสำราญ (หาดไม้รูด) อ่าวตาลคู่ แหลมงอบ (จังหวัดตราด) โครงการประกอบด้วย กิจกรรมหลักจำนวน ๓ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ ๑ : เสนอกรอบแนวคิดในการดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ประเภทชายหาด

กิจกรรมที่ ๒ : รวบรวม และทบทวนข้อมูลสถานภาพปัจจุบัน และกำหนดขอบเขตพื้นที่ แหล่งธรรมชาติประเภทชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก

กิจกรรมที่ ๓ : จัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด ในพื้นที่ศึกษา โดยกำหนดหลักการ เหตุผล และวิธีการในการคัดเลือกแหล่งธรรมชาติประเภทชายหาด เพื่อจัดทำ แผนผังภูมินิเวศฯ ประเภทชายหาด อย่างน้อย ๑ แห่ง ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยคำนึงถึงลักษณะ ทางกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและสังคม เศรษฐกิจ และศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมในการสร้างความยั่งยืน ต่อภูมินิเวศ ภูมิสังคมและภูมิวัฒนธรรม โดย zoning พื้นที่ตามหลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ แบ่งเป็น พื้นที่สงวน พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่พัฒนาหรือพื้นที่บริการ และพิจารณาจัดทำแผนและมาตรการฯ ให้ครอบคลุม ทั้งด้านการอนุรักษ์ การฟื้นฟูทรัพยากร การจัดการท่องเที่ยวและนันทนาการ การพัฒนาทางกายภาพเพื่อเศรษฐกิจ และสังคมที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติและบริบทของพื้นที่ และการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือ ด้านอื่น ๆ รวมถึง จัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและแนวทางการ สร้างแรงจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งธรรมชาติประเภทชายหาด โดยกระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่ ๑) จัดประชุมหารือ/ระดมความคิดเห็นในการจัดทำ (ร่าง) แผนผังนิเวศการกำหนด ขอบเขตผังภูมินิเวศ และ (ร่าง) แผนและมาตรการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภท และ จัดประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ กลุ่มเป้าหมายหน่วยงานรัฐ เอกชน และภาคประชาชน

เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จจะเกิดการบูรณาการการใช้ประโยชน์และการขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาดร่วมกันระหว่างเครือข่าย ชุมชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการวางแผนเชิงพื้นที่และการจัดการสิ่งแวดล้อมพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่เหมาะสม และเมื่อโครงการดำเนินการจนได้ (ร่าง) ผังภูมินิเวศฯ ชายหาดต้นแบบจำนวน ๑ พื้นที่ที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นเรียบร้อยแล้ว จะได้นำเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณา

๑.๒ มติคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ รับทราบโครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

- ข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการที่จำกัดเพียง ๑๒๐ วัน การรับฟังความคิดเห็นโครงการฯ ต้องครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ควรมีการปรับปรุงสถานภาพและเสนอเพิ่มเติมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

- โครงการฯ ควรศึกษาเปรียบเทียบหาดที่ถูกพัฒนาหรือทรุดโทรมจนเกือบไม่เหลือสภาพธรรมชาติ และหาดที่ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่ เพื่อให้เห็นถึงวิธีการหรือแนวทางที่แตกต่างกันในการอนุรักษ์คุ้มครอง และฟื้นฟูชายหาด

- ควรเลือกหาดที่ถูกพัฒนาหรือทรุดโทรมก่อน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางที่จะปรับปรุงหาดที่ทรุดโทรมให้ดีขึ้น และแนวทางการรักษาชายหาดที่ยังเป็นธรรมชาติที่ติดอยู่แล้ว

- การเลือกพื้นที่ตัวอย่างโครงการ สามารถพิจารณาพื้นที่หาดบริเวณบางสะพานน้อยที่ยังมีสันทราย ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำ และไม้ชายหาด และหาดบริเวณดังกล่าวมีศูนย์วิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศึกษาวิจัยอยู่ นอกจากนี้ มีนโยบายภาครัฐที่จะพัฒนาเป็นพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) และแผนพัฒนาระบบราง โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง เพื่อพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างอ่าวไทยและอันดามัน (โครงการ Land bridge) สามารถนำมาวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาของรัฐต่อชายหาดได้

- เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงานนโยบายฯ ได้ดำเนินการประเมินคุณค่า ศักยภาพ และความเสี่ยงของชายหาดทั้งหมดของประเทศไทย รวมทั้ง ข้อมูลแผนจัดการเฉพาะแหล่งที่เป็นชายหาดที่สำนักงานนโยบายฯ ได้จัดทำไว้ สามารถนำมาเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาโครงการฯ ได้

๒. การดำเนินงาน

ฝ่ายเลขานุการได้ประสานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อทราบความเห็นเพิ่มเติมจากที่ประชุมแล้ว โดยปัจจุบัน โครงการฯ ดังกล่าว มีความคืบหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ประเมินสถานภาพ โดยพิจารณาคุณค่า ศักยภาพ และความเสี่ยง และกำหนดขอบเขตพื้นที่ของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทชายหาด โดยใช้หลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ของ สผ. ในการวางแผนการกำหนดขอบเขตพื้นที่ ทั้ง ๑๙ แห่ง

๒) กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ๖ เกณฑ์สำหรับคัดเลือกแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ เพื่อจัดทำแผนผังภูมินิเวศฯ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานภาพของพื้นที่และข้อมูลปัจจุบันของแต่ละพื้นที่ โดยแต่ละเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา มีรายละเอียดดังนี้ (๑) คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ (๒) คุณค่าทางวัฒนธรรมของพื้นที่ (๓) ความพร้อมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (๔) ความสามารถในการเชื่อมโยงแผนกับภารกิจของภาคีที่เกี่ยวข้อง (๕) โอกาสในการขับเคลื่อนแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด และ (๖) ความพร้อมของข้อมูลเชิงพื้นที่ โดยเลือกพื้นที่เพื่อจัดทำแผนผังภูมินิเวศ คือ หาดสุขสำราญ (ไม่รู้ต) และ

หาดบานชื่น (หาดมะโร) ตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ด้วยพื้นที่มีลักษณะเป็นหาดทรายขาวสะอาด เนื้อละเอียดสีขาวในเนื้อทรายมีส่วนผสมของซิลิกาหนาแน่น บริเวณใกล้เคียงมีป่าชายเลนที่มีพันธุ์ไม้ป่าชายเลนที่สำคัญ เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติพันธุ์ไม้หายาก เช่น หม้อข้าวหม้อแกงลิง สำรวจพบสัตว์ป่าที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ จำนวน ๓ ชนิด ได้แก่ เต่ามะเฟือง เต่าตนุ และเต่ากระ พื้นที่นี้มีความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของชายหาด ป่าชายเลน และวิถีชีวิตวัฒนธรรมเกี่ยวกับการทำประมงพื้นบ้านของท้องถิ่น

๓) จัดทำแผนการบริหารจัดการพื้นที่แหล่งธรรมชาติประเภทชายหาด: หาดสุขสำราญ (หาดไม้รูด) และหาดบานชื่น จังหวัดตราด โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ภายใน วิเคราะห์จุดอ่อน โอกาสของชุมชน ในการพัฒนา และภัยคุกคาม หรือปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาชายหาดมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยธรรมชาติ การจัดการจึงต้องคำนึงถึงประเด็นการติดตามบริบทสถานการณ์และพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศชายหาด นอกจากนี้ในพื้นที่ตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ ยังเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและวางแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายหาดอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้

แนวทางที่ ๑ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการพื้นที่ชายหาดที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ ๒ การพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชายหาดอย่างมีส่วนร่วม

แนวทางที่ ๓ การติดตามและประเมินผลกระทบของแหล่งธรรมชาติประเภทชายหาด

แนวทางที่ ๔ แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและแนวทางการสร้างแรงจูงใจ

๔) จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นการกำหนดขอบเขตชายหาดตามหลักภูมินิเวศ จำนวน ๑๙ แห่ง และ (ร่าง) แผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่ในพื้นที่ชายหาดที่ได้รับคัดเลือก (หาดบานชื่น จังหวัดตราด) โดยกระบวนการมีส่วนร่วม จำนวน ๔ ครั้ง โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๗๐ คน ดังนี้

- วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ จังหวัดชลบุรี (รับฟังความคิดเห็นชายหาดจังหวัดระยอง ได้แก่ หาดแม่รำพึง หาดทรายแก้ว (เกาะเสม็ด) หาดแม่พิมพ์ และจังหวัดชลบุรี ได้แก่ หาดบางแสน หาดพัทยา และหาดจอมเทียน)

- วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (รับฟังความคิดเห็นชายหาด จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ หาดชะอำ และหาดเจ้าสำราญ จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ ดอนหอยหลอด และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ หาดหัวหิน และหาดวนกร)

- วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ จังหวัดตราด (รับฟังความคิดเห็นอ่าวตาลคู่ แหลมงอบ หาดทรายแก้ว (หาดมุกแก้ว) หาดสุขสำราญ (ไม้รูด) และหาดบานชื่น)

- วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ จังหวัดจันทบุรี (รับฟังความคิดเห็นหาดคู้วิมาน แหลมเสด็จ คู้กระเบน และหาดแหลมสิงห์)

๕) ประชุมสรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๑๑๖ คน โดยได้นำเสนอข้อมูลขอบเขตพื้นที่แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทชายหาด จำนวน ๑๙ แห่ง รวมทั้ง (ร่าง) แผนผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด (หาดสุขสำราญ (ไม้รูด) และหาดบานชื่น จังหวัดตราด) ที่ได้ปรับปรุงตามความคิดเห็นจากที่ประชุมรับฟังความคิดเห็นแล้ว รายละเอียดตาม QR Code

ทั้งนี้ โครงการฯ จะสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๗ โดยจะได้ผลักดันผลการดำเนินงานให้สามารถใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและบูรณาการสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนแผนผังภูมิวิเทศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาดร่วมกันระหว่างเครือข่าย ชุมชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานรับผิดชอบแหล่งธรรมชาติ เพื่อการวางแผนเชิงพื้นที่และการจัดการสิ่งแวดล้อมพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่เหมาะสมตามแผนผังภูมิวิเทศในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนท้องถิ่น และสามารถนำแหล่งธรรมชาติที่มีศักยภาพผลักดันสู่การเสนอเป็นมรดกจังหวัดต่อไป

๓. ความเห็นของฝ่ายเลขานุการ

๓.๑ ที่ปรึกษาได้ดำเนินการตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแผนผังภูมิวิเทศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออกของคณะอนุกรรมการฯ ได้แก่

๑) ที่ปรึกษาประเมินสถานภาพ โดยพิจารณาคูณค่า ศักยภาพ และความเสี่ยง โดยใช้แนวทางการประเมินของ สผ. ที่ได้จัดทำไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ และกำหนดขอบเขตพื้นที่ของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทชายหาด หลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ของ สผ. ในการวางแผนการกำหนดขอบเขตพื้นที่ ทั้ง ๑๙ แห่ง

๒) ที่ปรึกษาจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๔ ครั้ง เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายและทุกภาคส่วนได้ให้ความเห็นต่อภาพรวมการดำเนินงานโครงการ รวมทั้ง มีการประเมินสภาพภาพของแหล่งธรรมชาติประเภทชายหาดในปัจจุบันเพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ชายหาด นอกจากนี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการเพิ่มเติมชายหาดที่เหมาะสมในการเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

๓) เนื่องจากระยะเวลาศึกษาที่จำกัด เพียง ๑๒๐ วัน ทำให้การเลือกชายหาดเพื่อจัดทำแผนในการลักษณะการเปรียบเทียบชายหาดที่พัฒนาแล้วและชายหาดที่ยังคงความเป็นธรรมชาติไม่สามารถดำเนินการได้ทันในระยะเวลาการศึกษาครั้งนี้ แต่ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานในระยะต่อไปโดยเสนอชายหาดที่พัฒนาแล้วแต่ยังมีศักยภาพที่พัฒนาในเชิงอนุรักษ์และจัดทำแผนผังภูมิวิเทศได้ และการคัดเลือกชายหาดในครั้งนี้ของที่ปรึกษา ซึ่งได้คัดเลือก “หาดสุขสำราญ (หาดไม้รูด) และหาดบานชื่น จังหวัดตราด” จากเกณฑ์ ๖ เกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับคัดเลือกแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์เพื่อจัดทำแผนผังภูมิวิเทศฯ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานภาพของพื้นที่และข้อมูลปัจจุบันของแต่ละพื้นที่ และจากการสำรวจพื้นที่ชายหาดพบแหล่งพันธุ์ไม้หายาก เช่น หม้อข้าวหม้อแกงลิง และสัตว์ป่าที่มีสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ จึงควรเร่งดำเนินการในการจัดทำแผนเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

ฝ่ายเลขานุการ เห็นควรนำเสนอคณะอนุกรรมการฯ ได้รับทราบผลการดำเนินงานโครงการฯ และพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) แผนผังภูมิวิเทศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด ที่ได้รับคัดเลือก คือ หาดสุขสำราญ (หาดไม้รูด) และหาดบานชื่น จังหวัดตราด รวมทั้งผลการประเมินสถานภาพและกำหนดขอบเขตพื้นที่ ทั้ง ๑๙ แห่ง รายละเอียดตาม QR code โดยฝ่ายเลขานุการจะได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของโครงการฯ รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการขับเคลื่อนแผนผังภูมิวิเทศฯ ดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติ โดยจะได้รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการฯ ต่อไป

(ร่าง) แผนผังภูมิเนเวศการอนุรักษ์พื้นที่ลิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
ประเภทชายหาด (หาดสุขสำราญ (ไม้รุ้ด) และหาดบานขึ้น จังหวัตตราด)
และผลการดำเนินงานโครงการฯ

๔. ประเด็นเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ รับทราบผลการดำเนินงานโครงการจัดทำแผนผังภูมิเนเวศการอนุรักษ์พื้นที่ลิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก

๔.๒ เห็นชอบในหลักการ (ร่าง) แผนผังภูมิเนเวศการอนุรักษ์พื้นที่ลิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทชายหาด (หาดสุขสำราญ (ไม้รุ้ด) และหาดบานขึ้น จังหวัตตราด) หรือมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประการใด

๕. มติที่ประชุม

.....

.....

.....

.....

.....

